

Sonde: Bible for Matthew

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Mukanda wa kishina kia kikanda kia Yesu khidishitu, mwana wa Davidi ni waAbalahami.² Abalahami wakhedi tata ya Yizaki,Yizaki tata ya Yakobi,Yakobi tata ya Yuda ni a pang'i jienji.³ Yuda tata ya Farezi ni Zara, mama owu Tamar. Farezi wakhedi tata ya Esromi, esromi tata ya Arami,⁴Alami wakhedi tata ya Aminadabi. Aminadabi tata ya Nasoni, Nasoni tata ya Salmo.⁵ Salmo ni Lahabi eni abutidi Bozi. Bozi tata ya Obedi. Mama wa obedi Aluti. Obedi tata ya Yese.⁶ Yese tata ya fumu Davidi, Davidi tata ya Salomoni, wa mubutidi ni mukajia Wulia.⁷Salomoni wakhedi tata ya Lobohami. Lobohami tata ya Abiya, Abiya tata ya Asa.⁸ Asa tata ya Yozafati, Yozafati wakhedi tata ya Yolami, Yolami wakhedi khakha ya Oziasi.⁹Oziasi tata ya Yoatami. Yoatami tata ya Akaji, Akazi tata wa Hezekiashi, Hezekiash¹⁰i wakhedi tata ya Manase, Manase tata ya Amoni,Amoni tata ya Yoziashi. ¹¹Yoziashi wakhedi tata ya Yekoniashi ni a pang'i jienji, mu tangwa diendidi mu kihika ku Babiloni.¹²Kiakatukidi mu kihika ku Babiloni, Yekoniashi wakhedi tata ya Salatieli,Salatieli khakha ya Zolobabedi, ¹³Zolobabedi tata ya Abiwudi,Abiwudi tata ya Eliyakimi,Eliakimi tata ya Azodi. ¹⁴Azodi wakhedi tata ya Sadoki, Sadoki tata ya Akimi, Akimi tata ya Eliwudi.¹⁵Eliwudi wakhedi tata ya Eleyadi.Eleyadi tata ya Matani, Matani tata ya Yakobi. ¹⁶Yakobi wakhedi tata ya Yosefi mulumi wa Madiya, oyuna wabutidi Yesu, wa tambikanga khidishitu. ¹⁷Thalu ya makanda yanjika Abalahami ti Davidi yakhedhi makumi mawana, Yanjika Dividi tii tangwa diendidi mu kihika ku babiloni yakhedhi makumi ma mawana, katuka tangwa mwenedina tii koku kwejidi kutetuka khidishitu makanda makhedi makumi mawana.¹⁸Kutetuka kwa Yesu kwkhedi eki: Mama enji Madiya wakhedi mwana wa ndumda wakhedi ni kilaji kia wala kudi Yosefi. Kashi kiakhedi kukwela kadi lo, Madiya wemitini vumu mu ngolu jia pevi ya nzambi.¹⁹ Mulumi enji ,Yosefi, wakhedi muthu wa mutshima wa pumbu,kazodidiku kumumwesa soni ku mesu ma athu. Kienikioki wakanini kujiya wala mu kitsweki.²⁰Tangwa diakhedhi kubanza mambu menamana, wanjio mumoshi wa fumu Nzambi wejidi kumwekana ku ndoji, wamuleza etsi," Yozefi,mwana wa david,iwivoku woma mu kukwela Madiya,kikuma mwana wudi mu vumu dienji wakatukila kudi pevi ya Nzambi.²¹ Wakabuta mwana wa yala, nwakamuhwa jina Yesu,kikuma wakahulusa athu jienji mu kubola.²²Mambu menamana mabwa mukulungisa mambu malejidi fumu Nzambi kudi a mbikudi etsi,²³ Ndumda ya mukhetu wakonda kadi kwijika yala, wakemita vumu ,wakabuta mwana wa yala. Akamuhwa jina Manwela ,disongidila "Nzambi wudi ni etu."²⁴Kiela Yozefi watokama ku thulu,mahangidi mambu pila ya mulejidi Wanjo.Wamunonini mudi mukaji enji. ²⁵Kashi kamwijidiku mwila tii khoku kwabutidi mwana wa yala. Wamuhwedi jina Yesu.

Chapter 2

¹Kumanima Yesu wabutukidi ku betelehemi dia Ayuda mu tangwa diakhedhi Erodi fumu kaka mu matshiku menamana Anganga akhedhi kulonguka tutumbwa akatukidi kwimbu diowu kwenda kuhudikila tangwa atudidi ku Yeluselemi ni kwakula etsi ²Mwehi fumu wa Ayuda wakatuka kutetuka. Kikuma etu twamonanga katumbwa kenji kwenda kuhudikila tangwa tweza ku mu sambila. ³Tangwa diedidi fumu Erode wevwa kienekina wekhina mutshima mu hulu ni athu oshu ku Yeluselemi.⁴Erode wa wongikidi Anganga Nzambi ni Tulaki wa wehula etsi kwehi Khidishitu afeti kutetukila. ⁵Eni etsi Ku Betelehemi dia Ayuda kikuma kienikioki masonomini kudi mbikudi ⁶Ayi Betelemi thothu ya Ayuda wushiku dimbu ditsiotu mu kati ku membu ma Zude kikuma fumu mujima wakawudika kudi ayi mwani wa katwadisa ni kutala kikanda kiemi kia Yisaleli.⁷He Erode watambikidi mu kitsweki Anganga mu kwijika tangwa diamwekinini tutumbwa. ⁸Wa watumini ku Betelehemi wa waleza etsi ndenu nuhudi kamu mwana kalengi yivwa nwa mumona nwiji nu ngu leji ni ami niendi ku mu sambila.⁹Kiela evwa ndaka ya Fumu endidi mu mbala yimoshi amweni katumbwa akana kamweni kwenda kuhudikila tangwa kayanjika kwenda kumesu mowu tii kaya kumakana akhedhi mwana. ¹⁰Kia mwani katumbwa azadidi ni kieshi kingi.¹¹Engingi munzu amweni mwana ni mama enji Madiya. Afukimini amusambila. A kasuludidi mawaba mowu amuhwa milambu wola palata ni mire. ¹²Nzambi wa walejidi ku ndoji aleki kuvutukila mu djila ya Erode kienikioki avutukidi kwimbu diowu mu djila yekha.¹³Kiedidi eni aya Wanjio wa fumu wejidi kumwekana kudi Yosefi ku ndoji wa muleza etsi Zanguluka nona mwana wa kalengi ni mama enji tshina ku Ngipiti kikuma Erode wenda wahenga mwana mu kumujiya. Wukhadi kokhu tii hohu niaka kulejila etsi vutuka. ¹⁴Pipa yeneyina Yosefi wa tokama wa nona mwana ni mama enji waya nawu ku Ngipiti. ¹⁵Wakhedi khoku tii lutsiku lwa fidi Erode. mambu menamana mahangimini mu kulungisa ndaka yakudidi fumu mu kanu dia mbikudi wenji Nia tambika mwanemi awudiki ku Ngipiti.¹⁶Tangwa diamweni Erode etsi Andwenga amuhuna wevidi kamu khabu. Watumini Asuta ku Betelehemi ni mu membu makhedi penapena endi kujiya ana amala oshu akhedhi ni mvula jadi ni awa aleka kadi kutudisa mvula jadi. Wahangidi kienekina kikuma watangidi matshiku mahitidi katuka tangwa Anwenga amweni tutumbwa.¹⁷Moshu menamana mahangimini pila yakudidi mbikudi Yelemya etsi¹⁸ Yivwenu ndaka ku Rama yidilu ni mabokuta ma Rashel wenda wadidila ana jienji waleka muthu kamubondila oku kikuma ana jienji afwa.¹⁹Kiela Herode wafwa tala wanjio wa Fumu wejidi kumwekana ku ndoji kudi Yosefi ku Ngipiti wa muleza etsi ²⁰Zanguluka nona mwana ni mamenji vutuka ku Yisaleli kikuma awa edidi kumujiya aafwa. ²¹Yosefi watokimini wa nona mwana ni mamenji wa vutuka ku Yisaleli. ²²Kashi kievidi etshi Arklawusi wekhina fumu ku Zude apalashi ya tatenji wevidi woma mu kwenda He Nzambi wa muleza ku ndoji mu kwenda ku

Chapter 3

thothu ya Ngadidi²³ wendidi kujinga ku vidi dia Nazaleti. Mambu menama malungishidi ndaka jiakudidi a mbikudi etshi eni edi akwa Nazaleti.

Chapter 3

¹Mu tangwa mwenedina, Yoani Mbotika wendidi mu tseki mwakhedi mwa wuma, ku thothu ya Yudeya, wayanjikidi kulonga etsi,² "Balulenu mitshima mienu, kifumu kia ku hulu kieza penapena." ³Kikuma mweni wudi oyu wakudidi mbikudu Yasaya, etsi, "Ndaka ya ngolu yikwakulanga mu tseki: Hangikenu djila ya fumu, yisungikenu yikhadi ya tanduluka." ⁴Yoani wakhedi kuvwata kazaku ka mavuji ma Shamo ni mukaba wa kiketa kia mbiji. Wakhedi kudia apasu ni wikhi wa muthemu. ⁵Akwa Yeluselemi, ni akwa Yudeya, ni akwa kizunga mwenekina kioshu kia meya ma Yodani ezanga kudi mweni. ⁶Akhedi kufunguna kubola kwowu, mweni ni kuwa botika mu meya ma Yodani. ⁷Kashi tangwa diamweni afadishi nia Saduse eza kudi mweni mu kubotama, mweni wa walezidi etsi, "Talenu ani ambiji awa, nani wanuleza nutsini khabu ji kwizanga?" ⁸Butenu mbuma jiku lombululanga etsi nudi nwa balula mitshima mienu. ⁹Nu dinungisoku enumweni mukwakula etsi tudi ana jia Abalahami. Kashi nienda nianuleza etsi, Nzambi walunga kuhanga athu kikuma kia Abalahami mu mayala ama. ¹⁰Ahangika kadi kasawu mu kuvuikilanga misodi ya mitondu. Koshu mutondu waleka kubuta mbuma ya mboti akavuka, awumba ajiku. ¹¹Ami nienda nianu botika mu meya, mu kulombulula etsi nwa balula mitshima. Kashi oyu wukwizana kumanima mamemi, wapita mu ngolu, nialungidiku kukatula ata sapatu dienji, wakanu botika mu pevi ya longu ni mu thuya. ¹²Mweni waketsikina muyungulu ku mokhu dienji, mu kuyungula kimakulu yiswaswa yadibunda ni kheni jia ble mu mukunzu. Kashi yiswaswa yoshu waka yoshia thuya twenda kuleka kujima. ¹³Tangwa edi he Yesu wakatuka ku Galile waya ku meya ma Yodani mu kunona mbitika kudi Yowani. ¹⁴Kashi Yowani wakhedi kuleka, mweni wamuleza etsi, ami nidi ni fhunu ya kunona mbitika kudi ayi, kiehi ayi weza kudi ami? ¹⁵Yesu wa muvutudila etsi, "Mahangami kienekina kikumweni, kikuma tulungishi luzolu lwa nzambi." Tangwedi he Yowani wa kumbula. ¹⁶Tangwa dia mu botikidi yimeni, Yesu wa wudukidi mbala yimoshi mu meya. kaka mu tangwa mwenedina hulu dianzuluka kikuma kia mweni. Wamweni pevi ya Nzambi ya kulumuka mudi bembu ha hulu dia mutwa wenji. ¹⁷Ndaka yimoshi ya katuka ku hulu ni kwakula etsi, "oyu wudi mwana wamemi wunienda kuzola hengi. Ami nidi ni kieshi kingi kikuma kia mweni.

Chapter 4

¹He pevi ya sendidi Yesu mu mwangu ku thothu ya huma kikuma diabulu endi kumumeka.² Tangwa edi he mweni wajila kudia lo matshiku makumi mawana ni pipa makumi mawana. ³Diabulu wezidi penapena kudi mweni wa muleza etsi, "Yivwa wudi mwana wa nzambi, akula kudi yala edi dialumiki dipa. ⁴Kashi Yesu wa mu vutudila etsi, "Yidi ya sonama etsi, muthu kendoku kujingila kaka mapa, kashi wenda kujingila ndaka yenda kuwudika mu kanu dia nzambi." ⁵He Diabulu wamusenda ku thothu ya santu, mwamushidi ha yangi dia nzu ya nzambi, ⁶wa mulezidi etsi, "Yivwa wudi mwana wa nzambi, dikongi wubu hashi, kikuma masonama etsi, mweni wakawa a wanjio jienji djila eji kukwaka ku mokhu mowu miendu mieyi mileki kudibula ku mayala. ⁷Kashi yesu wa mu vutudila etsi, "yidi ya sonama etsi, ayi wa lungidiku kumeka fumu weyi Nzambi. ⁸Diabulu wa musendidi epi ha mundonda wulaha kamu, wamuleza yifumu ya hashi yoshu, ni lukumu lwoyi. ⁹Mweni wa muleza etsi, "Niaka kuhwa nayi yoshu yivwa wa kumbula kufhukimina ami." ¹⁰He Yesu wa muleza etsi, "Satana, Katuka! Ya sonama etsi, "Wu feti kufukimina kaka Fumu Nzambi weyi, wu feti ku muhangila kaka mweni." ¹¹Kumanima he Diabulu wa leka, a wandjio ezidi ayanjika ku mu hangila. ¹²Tangwa Yesu evidi etsi amushia mu boloku, mweni wakatukidi waya ku Ngadidi. ¹³Wakatukidi ku Nazareti waya kukhala ku Kapernahum, vidi diakhedi penapena ni jiya dia Ngadidi, mu thothu ya Zabuloni ni Neftali. ¹⁴Moshu mahangimini kienekina mu kulungisa makudidi mbikudi Yesaya etsi, ¹⁵"Thothu ya Zabilon ni thothu ya Neftali, penapena ni Jiya, mu sambwa dia Yolodani, Ku Ngadidi mu thothu ya apani. ¹⁶Athu awa nudi mu katshi ka pipa nu kumona kieji kia ngolu. Awa edi mu katshi ka pipa ya ngolu, kieji kiwa kienzula." ¹⁷Yanjika tangwa mwenedina Yesu wa yanjikidi kulonga ni kwakula etsi, "alumunenu mitshima mienu, kikima kifumu kia Nzambi kia Nzambi kidi penapena. ¹⁸Tangwa diakhedi kukiba mu khulu ya jiya dia ngadidi, mweni wa mweni athu mbadi akhedi kulowa ashi, Simoni wakhedi kutambika Petulu ni pangi enji Andela. Akhedi kuta mawanda mu jiya, kikuma akhedi alowi ajima. ¹⁹Yesu wa walejidi etsi, "Yizenu, ngu labenu ami, ni kwinkhinisa alowi a athu." ²⁰Mu mbala yimoshi ashisha mawanda aya ku laba mweni. ²¹Tangwa daikatukidi henahana ni kwenda, wa mweni epi athu mbadi mbuta ni kalengi, Jaki mwana wa Zebede ni pangi enji Yoani. Akhedi owu mbadi ashikama mu katshi ka watu ni tata yowu Zebede. Mweni wa watambikidi, ²²mu mbala yimoshi asisa watu ni tata yowu aya ku laba mweni. ²³Yesu wakibidi mu thothu yoshu ya Ngadidi, wayanga ni kulonga mu manzu ma yisambu, ni kutendula tsangu jia kifumu kia ku hulu, wakhedi kuwuka akhashi a pila ni pila, ni kuzangulusa Yikata. ²⁴Tsangu jienji jia mwanginini tii thothu yoshu ya Syria. Kienikioki akhedi ku mu nehina akhashi lawu a pila ni pila: athu akhedi azala ni pevi jia bola, ekha akhedi kukonia, ni akwa bukabuka. Yesu wakhedi ku wawuka. ²⁵Athu lawu akhedi ku mulaba, akhedi kukatuka ku Ngadidi, ku Dekapoli, ku Yeluselemi, ku Yudea, ekha mu sambwa dia Yolodani.

Chapter 5

¹Tangwa diamweni Yesu athu mwana wana lawu wanini ha mundonda. Kiela wa shikama alonguki jienji aya kudi

mweni.² Mweni wa yandjikidi ku wa longi ni kwakula etshi³ Kieshi kudi atshukami mu ki pevi kikuma kifumu kia ku wulu kidi kiowowu.⁴ Kieshi kudi awa edi kudilanga kikuma eni a kanona ngolu.⁵ Kieshi kudi awa enda kudikulumusa kikuma eni a ka yala kifutshi.⁶ Kieshi kudi awa edi ni nzala ni pwisa ya kuhanga mambu mamboti kikuma eni a ka khala akuta.⁷ Kieshi kudi enu akwa khenda kikuma eni a ka wevila khenda.⁸ Kieshi kudi awa edi mitshima mia shipula kikuma eni a ka mona Nzambi.⁹ Kieshi kudi awa enda kwingisa kwivangana kikuma eni a ka wa tambika ana jia Nzambi.¹⁰ Kieshi kudi awa enda ku mwesa pashi kikuma kia mambu ma pambu kifumu kia ku wulu kidi kiowowu.¹¹ Kieshi kikhadi ni enu yivwa athu enda a nu tukana ni kumwesa pashi ni ku nu hunina mambu mabola kikuma kia memi.¹² Sangukeni khalenu ni kieshi kingi kikuma matapishi menu medi mengi ku wulu. Kikuma kienokioki athu a mwenishini a mbikudi athethikididi pashi.¹³ Enu nudi mungwa a hashi kashi yivwa mungwa wa sululuka kiehi walunga kuwaha epi e. Wushiku epi ni fhuu kaka ku wu kongi handji athu a wu diati kowu. Enu nudi Mwanja wa kifutshi.¹⁴ Vidi dia tunga ha wulu di mundonda di ku swamananga oku.¹⁵ Yidi mudi athu kienda kulemisa mwinda kaku wu windanga oku kindi. Kashi eni enda ku wushia hathendji mu ku bejimina kudi athu oshu mu katshi ka nzu.¹⁶ Kienikioki enu nu feti kubejiminanga ku mesu ma athu mu kikuma eni amoni yisalu yenu ya pambu ahu Tatenu wudi ku wulu.¹⁷ Nu banza oku etshi ami niejidi mu kujiya tshiku to malongi ma ambikudi. Ami niejidiku mu ku jijiya kashi mu ku ji lungisa.¹⁸ Kiedika ami nia nu leza etshi tangwa dioshu wulu ni mavu ma ka khalanga ata ka kisona kamoshi ka tshiku ka katuka oku ku tshiku tii kwa ka hangimina mambu moshu.¹⁹ Kienikioki oyu wa jiya tshiku ata yitshiotu ni kulonga akwawu mu kuhanga mudi mweni wa kakhala wa tshuka mu kifumu kia Nzambi. Kashi oyu wa ka yijitisa ni ku yi longi kudi athu ekha mu kuhanga kienekina wa kakhala wathethi mu kifumu kia ku wulu.²⁰ Ami nienda nia nu leza eki yivwa mambu menu ma pambu mahitidiku ma malongi ma jitshiku ni afadishi enu nwa kengila oku mu kifumu kia ku wulu.²¹ Enu nwevidi etshi alejidi athu a tangwa dikulu etshi Ayi wu jiya oku koshu wajiya mukowu wa ka wudika mu mbaji kudi a zuji mu kusamba.²² Kashi ami nienda nia nu leza etshi koshu wevila mukowu kabu afeti ku mu wudisa mu mbaji ya a zuji mu ku samba Oyu watukana mukowu etshi Wudi kitsukutsuku a ka wudisa mu mbaji jia ya amambuta. Koshu wakula etshi Wijiku kima wa kenda ku jiku dia thuya twenda kuleka kujima.²⁴ Mutsindu wumoshi yivwa wenda wa hana makabu ku mesa ma Fumu wibuka etshi kudi ni muthu wu ku lekanga²³ kwivwangana nendji zeza khadi makabu penapena ni mesa vutuka nwivwangani thethi ni pangieyi. Kumanima vutuka wu hani makabu meyi.²⁵ Evwangana swalu ni muthu wa ku funda tangwa di nu kwendanga kusamba ku mbaji yivwa lo muthu wa ku funda wu ku kapa ku mokhu ma zuji he a zuji a ku kuhana ku mokhu ma misandji a ku kumba mu boloku.²⁶ Kiedika nia kuleza wa ka wudika oku konda kufuta fhuka yoshu.²⁷ Enu nwevidi a nu lejidi etshi nuta oku mbongi ni muakaji angani.²⁸ Kashi ami nia nu leza etshi koshu wa tala mukhetu ni ku mulengulula wata nendji mbongi mu mutshima wendji.²⁹ Yivwa etshi disu dieyi dia kitata dienda dia kusenda mu kuhanga kubola dizokudi wu di kongi kwalaha ni ayi kikuma yidi pambu kudi ayi ndambu yimoshi ya mwila weyi yibebi mwila weyi woshu aleki ku wumba ku yilungi.³⁰ Yivwa etshi kokhu dieyi dia kitata dia kusenda mu kuhanga kubola divuki wu dikongi kwalaha ni ayi kikuma yidi pambu kudi ayi kitshini kia mwila weyi kimoshi kibebi mwila weyi woshu wu leki kwenda ku yilungi.³¹ Akudidi epi etshi Koshu waleka mukaji endji a muhi mukanda wa jihila wala.³² Kashi ami nia nu leza etshi koshu wajiya wala ni mukaji endji yivwa keshiku kikuma kia mbongi ni yala mwekha wa mwikhinisa mukhetu wa ndumba koshu wa ka mu kwela wata nendji mbongi.³³ Nwevidi thunda kudi a khakha jietu etshi wu zenga oku ndefi ya luvunu kashi lungisa ma wa zengidi kudi Fumu.³⁴ Kashi nu dioku ndefi mu jina dia wulu kikuma didi kitshi kia kifumu kia Nzambi³⁵ to yikhadi mu jina dia mavu kikuma medi homa henda kushia Nzambi miendu.³⁶ Wu zenga oku ndefi mu jina dia mutwa weyi kikuma wa lungidiku kwikhinisa suki jeihi jikhini jitoka to jibwiti.³⁷ Tangwa di nu kwakulanga leka ndaka yenu yikhadi ya kiedika etshi makhadi kienekina to meshiku kienekina.³⁸ Nwevidi akudidi etshi Moshu wa kutobula disu ayi epi mu tobudi disu akuvuka zewu mu vuku niayi zewu.³⁹ Kashi ami nia nuleza etshi nu kasa oku mutshima kudi oyu wabola koshu muthu wa kubula mu tafu dia kitata muhi epi tafu dia kimama.⁴⁰ Yivwa muthu wa zola ku kufunda kudi leta kikuma atambudi kazaku keyi muleki kwendji anoni.⁴¹ Yivwa muthu wa ku lombi wuhangi yitamina funda ayi hanga mididi yadi ya mafunda ni mweni.⁴² Kapa kudi muthu oyu wu ku kulombanga wimina oku muthu wazola kutefwa kudi ayi.⁴³ Nwevidi akudidi etshi ayi wufeti kuzola pangieyi menga mbeni weyi.⁴⁴ Kashi ami nia nu leza etshi Zolangenu a mbeni jienu sambilangenu Nzambi kikuma kia athu enda ku nuhwa pashi⁴⁵ He kienekina nu nu kwikhina ana jia tata yenenu wudi ku wulu. Kikuma wenda kuhana mwanja kudi athu a bola ni athu a pambu wenda epi kunokisa mvula kudi athu a pambu ni athu a bola.⁴⁶ Kashi yivwa nwenda nwa zola kasu athu enda ku nu zola khia matapishi nwa ka nona.⁴⁷ Tulaki epi enda kuhanga pila yi moshi. Yivwa nwenda kuhwa kasu a pangi jienu mboti ekhi ya mboti nu kuhanganga ya hita eni.⁴⁸ A pani epi enda kuhanga kienekina. Khalenu athu nudi nwa lunga mudi tatunu wudi ku wulu.

Chapter 6

¹Keba mu pila ya kuhangila Nzambi kumesu ma athu kikuma a kumoni kudi eni yivwa lo wa ka nona oku matapishi kwa tatenu wudi ku wulu.² Henihohu tangwa di wahana makabu ma khenda wuta oku mukanda mudi kienda kuhanga akhubidi mu manzu ma yisambu ni mu ma balabala Nia kuleza ni kiedika koshu esthi eni anona kadi matapishi mowu.³ Tangwa enu yivwa nwa zola kuhana makabu ma khenda leka kokhu dieyi dia ki mama dijikoku ma ku hanganga kokhu dia kitata mu pila etshi makabu menu nu⁴ mahani mu kisweki. He Tatenu wudi ku nu labanga mu kisweki wu nuhwa matapishi.⁵ Yivwa nwenda nwa samba nu khala oku mudi akhubidi kikuma eni enda kuzola kusambila a makana mu

manzu mowu ma yisambu ni mu tukhokha twa ma balabala athu awa moningi. Nia nu leza ni kiedika kioshu etshi anona kadi matapishi mowu.⁶ Kashi enu tangwa nu ku sambilanga engilenu ku suku dienu andjikenu kiazuluku sambilenu tatenu homa hedi aswamana kienekina tatenu wudi ku wulu wu ku nuhwa matapishi.⁷ Yivwa nwenda nwa lomba nwa kulanguku ji ndaka jia pamba pamba mudi a pani kikuma eni enda kubanza etshi a ku wevila yivwa enda akula hengi.⁸ Kienikioki nu khala oku mudi eni kikuma tatenu wejiya ekhi yidi nzala yenu ata kandiku kadi nu mu lomba nayi.⁹ Sambilanguku eki Tata yetetu wudi ku wulu leka jina dieyi dikhadi dia lukumu.¹⁰ Leka kifumu kieyi kiji Leka luzolu lweyi lu hangami hashi mudi ku wulu.¹¹ Tuhu lelu madia metu ma koshu kilumbu.¹² Tuvidishidi kubola kwetu mudi ki twenda ku vidishila epi awa atu mwenishini pashi.¹³ Wu tu leka oku a tumeki kashi tu tambudi ku mokhu ma Satana. Kikuma kudi ayi kweni koku kudi luyalu lwa ngolu ni khembu jia mvula ni mvula amen.¹⁴ Kikuma yivwa nwa vidishila athu kubola kwowu tatenu wudi ku wulu wu ku nu vidishila enu epi.¹⁵ Kashi yivwa nwa wa vidishidiku kubola kwowu tatenu ka nu vidishila oku kubola kwenu.¹⁶ Yivwa nwa leka kudia kikuma kia kusamba Nzambi nu khala oku ku mbunzu khenda khenda mudi kienda kuhanga akhubidi eni enda kusoba bunzu yowu mu ku dimwekinisa kudi athu etshi aleka kudia kikuma kia kusambila.¹⁷ Nia nuleza mu kiedika etshi eni a nona kadi matapishi mowu. Kashi enu yivwa nwa leka kudia kikuma kia yisambu hangikenu suki ovweni mbunzu yenu¹⁸ mu kuleka kumwekinisa kudi athu etshi nudi nzala kikuma kia yisambu kashi kudi tatenu wu kwijikanga mu kisweki wu kunuhwa matapishi.¹⁹ Nudi lumbikoku yivwama lawu henaha hashi misobi ni wukelengi yaka kizanga eji alunga kwingila akaba.²⁰ Mboti mu kusweka yivwama ku wulu kwakonda misobi ni wukelengi mu ku kizanga eji epi ka lungidiku kukwingila mu kukaba.²¹ Kikuma oshu hedi kimvwama kieyi hedi epi mutshima weyi hohu.²² Dishu didi mwinda wa mwila. Yivwa dishu didi pambu mwila woshu wu ku zala ni kieji.²³ Kashi yivwa dishu didi diafwa mwila woshu wu ku zala ni pipa. Henihohu yivwa kieji kidi kudi ayi kia jima pipa yi ku kuyala.²⁴ Kushiku ni muthu walunga kuhangila a fumu mbadi. kikuma wu ku beya mumoshi wazola mweka to wu ku dihana kudi mu moshi wa lehudila mwekha. Enu nwa lungidiku kuhangila Nzambi ni kivwama mbala yimoshi.²⁵ Henihohu nia nu leza nu leki ku diyangisanga kikuma kia lujingu lwenu etshi ekhi twa kadia to ekhi twa kunwa (kikuma kia mwila wenu ekhi twa ka vwata). Kikuma moyi wenu wa hitidiku madia to mwila wahitidiku muledi.²⁶ Talenu tujila ku wulu twendoku kukuna ni kuhela tu kuswekanga oku mu jikhila kashi tatenu ku wulu wenda ku tu disa. Enu nwa tuhidiku funu.²⁷ Nani mu katshi kenenu ata wa diyangisa wa lunga ku shietula kilumbu kimoshi mu moyi wendji.²⁸ He ekhi nu ku diyangishilanga kikuma kia miledi. Talenu yithundu mu yilanga kiehi yenda kumena yenda oku kuhanga to kutunga miledi.²⁹ Kashi nia nu leza etshi ata Salomoni mu lukumu lwendji lwoshu ka vwatidiku kuhitila tujila.³⁰ Yivwa Nzambi wenda kuvwatisa mwangu lelu ameni a woshia thuya he khiehi a kuleka ku nu vwatisa enu nudi ni lukwikilu lu tshiotu.³¹ Nu di yangisanga oku etshi ekhi tu kudia to ekhi tu kunwa to ekhi twamba kuvwata.³² Apani enda kuhenga yima mweneyina. Tatenu wudi ku wulu wejiya nzala yenu.³³ Hengenu thethi kifumu kiendji ni masonga mendji yoshu eyina yekha wa ka nuhwa.³⁴ Nu diyangisa oku kikuma kia hameni kikuma hameni ha ka diyangisa pila yoki. Koshu kilumbu kidi ni pashi jioki.

Chapter 7

¹Wuzengilanga oku akwenu ni ayi akaleki kukuzengila. ²Yivwa lo ayi akakuzengila mudi kiwenda kuzengila athu ekha aka kutesila mu kitesilu kinwenda kuteshila akwenu.³ Kiehi wukutalanga kiswaswa kidi mu disu dia mukwenu kashi wusiku kutalanga kidi mu disu dieyi. ⁴Kiehi wufeti kuleza pangi eyi etsi leka ni kukatudi kiswaswa mu disu dieyi ayi mweni epi ni kiswaswa naki mu disu dieyi. ⁵ Ayi mukhubidi katula thethi kiswaswa mu disu dieyi kumanima wijiki kia kukatula ka kisweledi kedi mu disu dia pangi eyi.⁶ Nuhwanga oku a mbwa yima ya longu nu kongu oku wusanga wenu kudi a ngulu yivwa lo a ku wudiata mumavu a mbwa akubaluka eza ku nu suma.⁷ Lombenu akunuhwa hengenu nu kumona kokutenu a ku nwanzulula.⁸ Kikuma oyu wa lomba wukunona kosu wa henga wukumona muthu wakokuta a ku mwanzuludila.⁹ Nani mu katshi kenu Yivwa mwana endji wa mu lomba kitshini kia mungumba mweni wa muhwa yala e. ¹⁰ Yivwa wa kulomba shiya wu ku muhwa niokha.¹¹ Kienikioki Yivwa enu nudi nwa bola nwenda kuhwa ana jienu yima ya pambu ekhi yi kukonda kudi Tatunu wudi ku hulu mu kuleka ku nuhwa nayi yosu yi nukulombanga. ¹² Mosu ma nwa zola a nu hangidi enu epi nu feti ku mahanga kudi athu ekha kikuma yidi tshiku jia a mbikudi.¹⁴ Engilenu mu ka kishu katshiotu kikuma kijima ni kilaha kidi ndjila yi kusendanga ku lufwa athu lawu enda kuhi hitila. ¹³ Kikuma kiazuluku kidi kitsiotu ndjila epi yidi yitshiotu yi kusendanga mu kunona moyi athu atshiotu enda kuyendila.¹⁵ Kebenu ni a mbikudi edi akhubidi enda a nwijila mudi mikoki kashi mu katshi kowu edi a thambu. ¹⁶ Nwa ka wejiya ku yisalu yowu. Endoku kuhela yibundu ya vinu mu mutondu wa ndema ndema to ku mutondu wa ndema ndema kendoku kuhela yibundu ya fiji. ¹⁷ Pila yimoshi mutondu wa pimbi wendakubuta yidingi ya pambu mutondu wa bola wendakubuta yidingi ya bola. ¹⁸ Mutondu wa pambu wendoku kubuta yidingi ya bola mutondu wa bola wenda oku kubuta yidingi ya pambu.¹⁹ Mutondu woshu wenda kuleka kubuta yidingi ya pambu enda ku wuvuka a wukonga ku jiku dia thuya.²⁰ Kienikioki nwa kejiya a mbikudi a hukhubidi mu yisalu yowu.²¹ Keshiku oshu enda kuthambika Fumu Fumu akengila mu kifumu kia ku hulu kashi awana enda kuhanga luzolu lwa tata wudi ku hulu. ²² Athu lawu a ka ngu leza lutshiku mweno luna Fumu Fumu etu twakhedi kumwanga tsangu mu jina dieyi mu jina dieyi twakhedi kuhudisa pevi jia bola kaka mu jina dieyi twahangidi yipa yingi.²³ Kashi ami niaka waleza etsi ni nwijiku enu nwa khedi kuhanga kubola katukenu kumesu mamemi. ²⁴ Kienikioki mwoshu wevwa malongi ma ni ku nu longanga ni ku mahangila wa kakhala mudi muthu wa mayela watungi nzu yenji awulu dia mayala.²⁵ Mvula ya nokini meya ma zadidi funji ya ngolu ya pupudidi kia ngolu ku nzu mwene yina

kashi ya bwidiku kikuma ayi tungidi ha mayala.²⁶ Kashi muthu oyu wu kwivwanga malongi mamemi ku mahangila lo wa kakhala mudi muthu wa zoba wa tungidi nzu yenji ha wulu dia fufuma.²⁷ Mvula ya nokini meya ma zadidi funji ya pupudidi kia ngolu ku nzu yeneyina ya bwidi yoshu ya zangini.²⁸ Kiela Yesu wa manisa mu kwakula mambu menamana hunji dioshu diakhedi kuyituka pila ya longilanga.²⁹ Kikuma wakhedi kulonga mudi wudi ni kiyeka kashi keshiku mudi a malongi ma ji tshiku.

Chapter 8

¹Tangwa Yesu akhedi kukulumuka mu mundonda athu lawu amulabidi. ² Mukhashi mumoshi wakhedi ni bwashi wejidi kudi mweni wafumukama wamuleza etsi Fumu ayivwa wa zola ngwinishi wa vedila. ³ Yesu watanduludidi khokhu wa mukwata he wakula etsi Ami niazola khala wa vedila . Mu mbala yimoshi bwashi duia kukhumuka. ⁴Yesu wakudidi kudi mweni Wakula oku kima kudi muthu. Ndanga kudilombulula ayimweni kudi nganga Nzambi uhani makabu manu longidi Moshi yikhadi boshu kithemu kudi eni. ⁵Tangwa Yesu akhedi kwingila ku Kapernahum. Fumu mumoshi wa asuta wejidi ku mwakusa ⁶ Wa mu bondila etsi Fumu muthu wemi wa kisalu wudi munzu walangala bukabuka dia mubwisa wenda wa mona pashi jingi. ⁷ Yesu wa muleza etsi Niamba kwenda ku muwuka. ⁸Kashi fumu wa asuta wa muvutudidi etsi Fumu ami nishiku nialunga mu ku kwingisa munzu yamemi Akula kaka ndaka yimoshi muthu wemi wa kisalu wu kukola. ⁹ Kikuma ami epi nidi muthu wudi ni kiyeka nidi ni asuta enda kungu lemvukila. Ami nituma mumoshi ndanda waya nileza mwekha yiza weza Kikuma kia muthu wemi wa kisalu wuhanga kienekina makuhangama. ¹⁰ Tangwa Yesu kia mwiva imeni mweni wayituka he waleza athu akhedi kumulaba etsi kiedika nia nuleza ami kandiku kadi ni monanga mmu katsi ka Yisaledi muthu wudi ni lukwikilu lwa kieneki. ¹¹Nia nuleza etsi Lawu aka katukila ekha kwenda kuwudikila tangwa ekha kwenda kujokila tangwa akengila mu kifumu kia ku hulu akhadia mesa ma moshi ni Abalahami ni Yizaki ni Yakobi ¹² Kashi ana a kifumu kia ku hulu akawa konga anji hedi pipa akabula kudila ni kudisuma mazewu. ¹³ Yesu waleza he fumu wa asuta ndanga yivwa washia lukwikilu maku hangimini kienekina Muthu wenji wa kisalu wakodidi kaka tangwa mwenedina. ¹⁴Tangwa diatudidi Yesu kunzu ya Pilatu Wamweni mahenda ma Petulu wakhedi walangala ni kuyela. ¹⁵ Yesu wa mukwatidi mu khoku kuyela kwahwa he wayanjika kumuhangila. ¹⁶Tangwa dia kingweji athu aneha athu lawu kudi Yesu akhedi azala ni pavi jia bola. Mweni wa wukidi akhashi oshu amunehinini. ¹⁷Kiene kina walungishidi mambu makudidi mbikudi Yesaya Mweni enjimweni wanonini pashi jietu jioshu mu kutukatula mu pashi. ¹⁸Tangwa diamweni Yesu athu lawu eza ku mujieta mweni wa waleza etsi tuzawukenu mu sambwa dia jiya dia Ngadidi. ¹⁹ Kaka mu tangwa mwenedina Longu dia jitsiku wejidi kudi Yesu wakula Longi Niazola kukulaba kuma kwoshu ku wukwendanga. ²⁰Yesu wa muvutudila etsi Miyewa mienda kujinga mu mabuku tujila tudi ni mazamba kashi mwana wa muthu keshiku ni homa ha kuzeza ata mutwa wenji. ²¹Mulonguki mwenji mwekha wamuhula Fumu Thethi djila niendi kujika tata ya memi. ²² Kashi Yesu wamulejidi etsi Ngulabi leka amvumbi adjijiki owumweni. ²³Tangwa dianini Yesu mu watu alonguki jienji aju labidi. ²⁴Mu mbala yimoshi kipupulu kiangu kiazanguluka mu jiya he meya mayanjika kwingila mu watu ni lunjinji lwingi Yesu wakhjedi walangala ²⁵Alonguku ejidikudi Yesu amutokimisa ni kwakula etsi Tuhulushi fumu twenda twazola kufwa. ²⁶Yesu wa walejidi etsi Kikuma kiakhi nudi ni woma enu nudi ni lukwikilu lutshiotu Tangwedi he mweni wazangulukidi wanganina kipupulu Tangwedi he meya madibata. ²⁷ Athu oshu ayitukidi ayanjika kwakula Kia pila ya muthu edi kikuma ata kipupulu kienda kia lemvuka kudi mweni. ²⁸Tangwa diatudidi Yesu mu sambwa dia jiya mu thothu ya Genezareti athu mbadi akhedi ni pevi jia bola ejidi kudi mweni Awudikidi mu majiamu akhedi ni ngolu lawu kienikioki ni ahitia njila akhedi kuwa tshina. ²⁹Mu mbala yimoshi ayanjika kwakula mu ndaka ya ngolu Khia mambu tudi namu etu ni ayi mwana wa Nzambi Weza kudi etu mu kutu yangisa tangwa dia tsuka dia lungidiku kadi. ³⁰Kinga lo kutshi dia angulu akhedi kudia ndambu halaha ³¹ Pevi ya bola ya bondidi Yesu yakula Yivwa wazola kutuwudisa tutumi twendi kwingila mudi angulu awana ³² Yesu wa walejidi etsi Ndangenu Pevi jia bola jia wudikidi jiaya kwingila mudi angulu Mu mbala yimoshi angulu akatuka tswalu ku mudonda aya kubwa mu jiya ajioka. ³³Athu akhedi kukeba angulu atsina aya ku dimbu dimoshi diakhedi penapena mu kusenda tsangu jia mambu mena mana mabwididi athu akhedi ni ji pevi jia bola ³⁴ Mu mbala yimoshi akwa dimbu mwenedina oshu awudikidi mu kwenda kuwanina ni Yesu Tangwa dia mumona eni amulomba a katuki mu thothu yowu.

Chapter 9

¹Yesu wengididi mu watu wumoshi,wazawuka waya kwimbu dienji. ² He amunehina muthu mumoshi wayela bukabuka,walangala ha kiandu. Kiamweni lukwikilu lwenji, Yesu waleza muthu wayelanga bukabuka etsi,"Mwana emi wa yala,khala ni kikesa,nia kuvidisila kubola kweyi. ³He, a Kalaki ekha ayanjika kwakwangana etsi,"Muthu oyu wenda wa vwenza Nzambi." ⁴Yesu wejikidi mabanza mohu,he wa waleza etsi,"Kikuma kiakhi nudi nwazala ni ngindu jiabola mu mitshima mienu? ⁵Ekhi ya hitangana kuwaha,"kuvidisila muthu kubola kwenji to kumuleza etsi zanguluka nda wendi?" ⁶Kashi ejikenu etsi mwana muthu wudi ni kiyeka kia kuvidisila athu kubola kwowu henaha ashi. Waleza muthu wakhedi wayela bukabuka etsi,zanguluka,nona kiandu kieyi wuvutuki kunzu eyi. ⁹Muthu mweni wazangulukidi wa vutuka kunzu yenji. ⁸ Tangwa hundji dia athu diamweni kienekina,ayitukudi ayanjika kushikisa Nzambi, kikuma wahwa athu kiyeka kia pila mweneyina. ⁷ kiela Yesu wakatuka ni kwenda,wamona muthu mumoshi jina dienji Matayi,washikama mu bilo ni kufutisa kitadi kia leta. Mweni wa muleza etsi,"Ngulabi ami"> Mweni wazanguluka wa mu laba. ¹⁰Kiela Yesu wengila munzu,washikama, wayanjika kudia. akalaki,akhedi kufutisa yitadi,athu a lujuu lwa bola,eza kudia ni Yesu ni alonguki

ijenji.¹¹ A fadishi kiamweni kienekina, aleza alonguki jienji etsi, "kikuma kiakhi longi dienu akudianga nia tulaki ni athu edi ni lujingu lwa bola?"¹² Yesu tangwa diawewwa ni kwakula kienekina, mweni wa waleza etsi, "Athu edi akola kakuhenganga oku ndombi, kaka athu edi ayela."¹³ Enu ndangenu nu longuki mambu masonikini, 'Ami niazola kwemi nunguhu songisongi, nikozolanga oku makabu ma kimenga kia ambiji,' Kikuma ami niejidiku kuhulusa athu awaha kashi athu abola.¹⁴ Tangwedi he alonguki a Yoani Mbotika eza kudi mweni, amwihula etsi, "kikuma kiakhi, nietu ni afadishi twenda kukhala mbala jiekha nzala, kashi alonguki jiehi lo?"¹⁵ Yesu wa wavutudila etsi, "Athu endakukhala ku feti dia wala kakukhalanga oku ni khenda kikuma muthu wu kukwelanga wudi hohu nieni. Kashi lutsiku ludi, kiakela akatula yala mukwa wala, he awana akhedi ku feti ayanjika kulangala nzala. Kushiku ni muthu walunga kunona kitemba kia pha wapata muledi wukulu, kikuma kitemba mwenekina kikubakha muledi wukulu woshu wukuyanzumuka. Kakushianga oku vinu diapha mu ma saki makulu, ivwa lo masaki makulu makubakuka, vinu dikumwangana, masaki epi makubakhuka. aenda kushia vinu diapha mu masaki mapha, mu pila ya kukeba mboti mboti ni masaki ni vinu."¹⁶ Kiakhedi kwakula Yesu mambu menamana, fumu mumoshi wa ayuda weza kumufukimina. Mweni etsi, "Mwana wamemi wa mukhetu wafwa kaka kikumweni, twendi wumushi khokhu a mutwa atokami."¹⁷ Yesu wazanguluka, wamulaba ni alonguki jienji.¹⁸ Kwakhedi epi ni mukhetu momushi wakhedi kuwidika mashi mvula kumi ni jadi, wejidi kumutanda wa Yesu, wamukwata kutsongi ya mvwela.¹⁹ Kikuma wakhedi kudiakudila enjimweni etsi, "Ivwa niakwata tsongi ya mvwela, ni kukola."²⁰ Kiela Yesu walumuka, wamuleza etsi, "Mwana wemi wa mukhetu, khala ni kikesa, lukwikilu lweyi lwa kukodisa." Mukhetu mweno yuna wakodidi mbala yimoshi.²¹ Tangwa diatudidi Yesu kunzia fumu wa ayuda, wa wanini athu akhedi kushika yitadi. Athu ekha kama akhedi kushia mayema ni kuseya.²² Mweni wa waleza etsi, "Wudikenu munzu, mwana mukhetu keshiku wafwa, wudi walangala." Kashi eni ayanjika kumu seya.²³ Tangwa diawukudi hunji diathu hanji, mweni wengididi ku suku, wamukwata mu kokhu, mwana mukhetu watokama.²⁴ Tsangu mwenejina jia mwangana kizunga kioshu.²⁵ Kiela Yesu wakatuka, athu mbadi apofu ayanga ni kumulaba. Eni akhedi kwenda ni kwakula kiangolu etsi, "Twividi khenda, mwana Davidi."²⁶ Tangwa diengila munzu, apofu aya penapena ni mweni. Yesu wa wehula etsi, "Enu nwenda nwa kwikila etsi ami nialunga kuhanga kienekina? Eni etsi, 'He, fumu.'"²⁷ He Yesu wa wakwata mu mesu, wakula etsi, "leka mahangami mudi kidi luzolu lwenu."²⁸ Mesu mowu matemuna. Tamngwedi he Yesu wa walekisa mweni etsi, "ata muthu mumoshi kejikoku mambu ama."²⁹ Kashi eni kiendidi aya kumwanga tsangu mu kuzunga kioshu.³⁰ Kiela athu mwana mbadi aya kowu, anehini kudi Yesu muthu wakhedi kamama, wazala ni pevi jia bola.³¹ Tangwa diakaya pevi ya bola, kamama kayanjika kwakula. Hunji diathu diahitanga ni kwenda ni kwakula etsi kandiku kadi tumonanga diambu diakieneki mu thothu ya Yisaleli.³² Kashi afadishi ayanjika kwakula etsi, "Mweni wenda wakaya pevi jiabola, mu ngolu jia muhwa fumu wa pevi mwenejina."³³ Yesu wakhedi kukiba mu membu noshu mu mavula ni mutu membu tubibi. Wakhedi kwenda ni kulonga mu manzu mowu ma yisambu, ni kuwa tendudila tsangu jia waha jia kifumu kia Nzambi, ni kuzangulusa yikata.³⁴ Tangwa diamweni hundji dathu, wevidi khenda jingi kumutsima wenji, kikuma athu alembwidi mudi mamemi makonda mvungi.³⁵ Mweni walejidi alonguki jienji etsi, "yilanga yakola, kashi athu akwenda kusanda akeha."³⁶ Kienikioki, lombenu kudi fumu wa kilanga atumishi athu lawu eji kuhanga mukilanga kienji.

Chapter 10

¹Yesu wa wongikdi alonguki jienji kumi ni mbadi wa wahwa kiyeka ha wulu dia pevi jia bola kikuma etshi eni a wa kayi ni ku wuka kikhashi kia pila ni pila ni kuzangulusa yikata.² Tala majina ma athumwa kumi ni mbadi. Thethi Simoni (wenda epi kutambika Petulu) ni pangi endji Andela Jaki mwana wa Zebede ni Yowani wakhedi pangi endji v 3 Fidipa ni Batolomi Toma ni Matayi wakhedi kalaki wa futisanga yitadi ya Leta Jaki mwana wa Alfe ni Tade.⁴ Simoni mwana mahasa ni Yuda Yiskadioti wa yekudidi Yesu.⁵ Yesu wa tumini eni oshu kumi ni mbadi. Wa wahwedi mulongi etshi Nwenda oku mwenda kujinga apani nu paka oku kwingila ata ha dimbu diomshi dia kwa Samadiya.⁶ Kashi ndenu kaka kudi mamemi mabila mu katshi ka ana a Yiseledi.⁷ Tangwa di nu kwendanga longenu etshi Kifumu kia ku wulu kieza kudi eni.⁸ Wukenu akhashi tokimishenu athu afwa wukenu ena bwashi kayenu pevi jia bola. Enu nwa nonini ya pamba hanenu ya pamba.⁹ Nu nonoku ata wola to fwalanga to kibenda kia thalu nushi mu waba.¹⁰ Nu nona oku ata waba dia kwenda nadi mu ndjila to etshi muledi wa kiadi to yidiatudi to koka. Kikuma muthu wenda kuhanga kisalu enda ku mu futa.¹¹ Koshu dimbu dijima to ditshiotu di nwengila hengenu nani wudi wa pimbu wu ku nu kumbula mu kukhala jingilenu kudi mweni tii hohu ha nwa ka katuka.¹² Tangwa di nwengila mu nzu yimoshi hanenu mboti.¹³ Yivwa nzu yidi ya pimbu leka shipidi dikadi ni nzu yoshu. Kashi yivwa nzu mweneyina yishiku ya pimbu leka shipidi dienu di nu vutukidi.¹⁴ Kudi athu aleka ku nu kumbula mu kukhala nawu ni mu kwivwa ndaka yenu tangwa di nu katuka mu nzu to ha dimbu dienedina kukumunenu mavu ma miendu mienu.¹⁵ Kiedika nia nu leza etshi Thothu ya Sodomu ni Gomore a ka yi fundisa oku kuhita dimbu dienu mu tangwa dia tsuka.¹⁶ Talenu ami nienda nia nu tuma mudi mamemi mu katshi ka atambu khalenu nwa sunguluka mudi a nioka nwa tulumuka mudi ma bembu.¹⁷ Dikebenu kudi athu kikuma a ka nu funda kudi a zuji mu ku nu bula fimbu mu manzu mowu ma yisambu.¹⁸ Enu a ka nu senda kudi a Guvernere ni a Fumu kikuma kiamemi ya kakhala kithemu kudi eni ni kudi apani.¹⁹ Tangwa dia ka nu funda nu diyangisa oku mu kuhenga ekhi nwa kakula kikuma ma nwa kakula a ka nuhwa namu mu tangwa mwenedina.²⁰ Kikuma keshiku enu nwa kakula. Pevi ya tatenu ya ka nwakudila.²¹ Pangi ya yekula pangi endji tata mwana endji. Ana a ka bula kutombukila a tata jiowu ni ku wa jiyishisa.²² Owu oshu a ka nu menga kikuma kia jina diamemi. Kashi koshu wa ka kasa mutshima tii ku tsuka wa ka huluka.²³ Yivwa a nuhwa pashi ha vidi dimoshi nwa tshina ha vidi diekha. Kikuma mu kiedika nia nu leza etshi Enu nwa

ka manisa oku mu kwenda mu membu moshu ma Yiseledi mwana mutu wa ka khala weza kadi.²⁴ Mulonguki kahitidiku longi diendji musadi epi ka kuhita oku Fumu endji.²⁵ Mulonguki a lunga ku mu nona mudi longi diendji musadi epi mudi fumu eindji. Yivwa akhedi kutambika Fumu wa nzu Belzebul majina ma athu a nzu yendji ma kukhala mahitanga kubola.²⁶ Kienikioki nu wevwa oku homa kikuma kushiku ni kitsweki kia kaleka kwijiangana kushiku ni kima kia swamana kia ka leka ku mwekana.²⁷ Moshu ma nia nuleza mu pipa makulenu mu mwana moshu ma nia nu fetisa mu matu tangenu mukanda ha yangi dia nzu.²⁸ Nu khala oku ni woma wa awa enda kujiya mwila kashi kalungidiku kujiya moyi.²⁹ Khalenu ni woma wa oyu wa lunga kubebisa mu mbala yimoshi mwila ni moyi ku thuya twa yilungi. Tujila twadi kenda oku ku tu sumbisa mu thalu yitshiotu Ata kamoshi kakubwa oku hashi Tatenu akondi kwijiya.³⁰ Kitezu kimoshi tsuki jia ku mutwa yenu jioshu jidi jia tangiwa.³¹ Nwivoku woma. Enu fhunu yingi kuhitila tujila.³² Kienikioki Koshu muthu wa ngu kumbula kumesu ma athu ami epi nia mu kumbula kumesu ma Tata ya memi wudi ku wulu.³³ Kashi oyu wa ngu beya kumesu ma athu ami epi nia ka mu beya kumesu ma Tata ya memi wudi ku wulu.³⁴ Nu banza oku etshi ami nieza kuneha shipidi henaha hashi. Ami nia neha oku shipidi kashi poka ya mwela.³⁵ Kikuma niejidi kukapisa mwana wa yala ni tatendji mwana mukhetu ni mamendji mukhetu wa mwana ni mahenda mendji ma mukhetu.³⁶ A mbeni jia koshu muthu edi kaka mu katshi ka nzu yendji.³⁷ Oyu wazola tatendji to mamendji hitila ami keshiku wa pambu kudi ami.³⁸ Oyu wa konda kunona kulundji diendji mu kwiza ku ngu laba keshiku wa pambu kudi ami.³⁹ Oyu wa zola kuhulusa moyi wendji wu ku wu bidisa kashi oyu wa bidisa moyi wendji kikuma kia memi wa ka wu none epi.⁴⁰ Oyu wa nu kumbula wa ngu kumbula ami oyu wa ngu kumbula wa kumbula oyuna wa ngu tumini.⁴¹ Oyu wa kumbula mbikudi ni lujitu lwosu kikuma wudi mbikudi wa ka nona matapishi ma muthu wa mboti. Oyu wa kumbula muthu wa pambu kikuma wudi muthu wa pambu wa ka nona matapishi ma muthu wa pambu.⁴² Koshu wahwa ata kopa dimoshi dia meya ma kunwa kudi mumoshi mu katshi ka alengi kikuma wudi mulonguki wemi nia nu leza mu kiedika etshi mwene ka kabisa oku ata kiehi matapishi mendji.

Chapter 11

¹Mejidi kubwa etshi kiela Yesu wa manisa kuhana jitshiku kudi Alonguki jienji kumi ni mbadi wa katukidi henahana mu kwenda kulonga ni kutendula ndaka ya Nzambi mu ma vidi mowu. ²He Kiela Yowani mbotika wevwa enda akudila yisalu ya Khidishitu mu boloku mwakhedi watumishini ndaka kudi alonguki jienji mu ku muleza etshi ³Yidi ayi yuyu weza to kudi ni mwekha wu tu feti henga. ⁴Yesu wa vutudidi wa waleza etshi ndenu nuti kudi Yowani ama ma nwa mona ni ma nwevwa. ⁵Apofu enda amona yikata yenda ya zanguluka akwa bwashi enda akola yifwa matu enda evwa amvumbi enda atokama Tsangu ya mboti yenda ya longiwa kudi awayi. ⁶Kieshi kudi koshu oyu wu kuleka kumona ndjila kubwila kudi ami. ⁷Kiedidi athu mwenawana ni kwenda mu ndjila Yesu wayandjika kuhula hundji mambu matadila Yowani etshi Ekhi nwundidi kutala mu tseki ka mutonde kanikananga ku fundji ⁸Kashi nwa wudikidi mu kwenda kutala ekhi muthu mumoshi wa wvatidi miledi yibenga Mu kutala kwa mboti athu enda kuvwata miledi mi benga enda kujingila manzu ma fumu. ⁹Kashi nwa wudikidi mu kutala ekhi Mbikudi mumoshi. Hee nia nu leza etshi wa hita mbikudi. ¹⁰Tala mwene asonikinini etshi Tala nia tuma ngendji wemi athethikidi kwenda ku hangika ndjila ya yeyi. ¹¹Nia nu leza etshi kiedika mu katshi koashu atetuka kudi mukhetu ni mumoshi lo wahita yowani Mbotika. Kashi muthu wakonda fhunu mu kifumu kia Nzambi wudi wahita mwene. ¹²Yandjika yilumbu ya Yowani mbotika tii kikinweni kifumu kia ku wulu kiekhina kia kingolu ngolu kaka athu a kingolu ngolu a kengila. ¹³Kikuma Ambikudi ni tshiku a bikudidi tii tangwa dia Yowani. ¹⁴Nwambidi ku mu kwikila Eliya yoyu wejidi. ¹⁵Leka koshu wudi ni matu ma kwivila evi. ¹⁶Nikhi ni ku fwanikisa athu a tangwa mwenedi. Edi mudi ana a kusemanga ashika a zandu ni kushia mayema ni ku tambianganga ni kwakula etshi ¹⁷Etu twa nu budila kimbendi enu kukina lo. Twa yimba mimbu ya malunga enu kudila lo. ¹⁸Kikuma Yowani wejidi ka dianga oku mapa ka nwanga oku vinu eni akula etshi wudi ni pevi ya bola. ¹⁹Mwana wa muthu weza ni kudia ni kunwa eni akula etshi tala wudi muthu wa luhupu ni muzedia maluvu ndoyi wa tulaki twenda kufutisa kitadi ni akwa masumu. ²⁰He Yesu wa yandjikidi kuyana ma vidi mosu mwa hangimini mambu majima ma kuyituka kikuma eni ka baludidiku mitshima miowu. Kashi jienda kumwekana mu yisalu. ²¹Khenda jingi kudi ayi Korajini Khenda jingi kudi ayi Beteseda Nga yisalu eyi yijima ya hangimini ku Tire ni ku Sidoni mudi ki ya hangama kudi enu eni ambidi kuvwata masaki ni ku dihwasa mbombi mu kulombulula etshi a balula mitshima miowu. ²²Kashi ndola yi nwa kanona yahita ya tyr ni Sidon mu kilumbu kia kusambisa athu. ²³Ayi Kapernawumi wabanza etshi wa kenda ku wulu Loni a ka ku jio kisa ti mu kalunga. Kikuma nga ku Sodomo kwa hangimini mambu ma ngolu mudi ki ma hangama kudi ayi eni ambidi ku jinga tii lelu. ²⁴Kashi nia nu leza etshi ndola ya yeyi ya ka hita thothu ya Sodomo mu kilumbu kia kusambisa. ²⁵Mu tangwa mwenedina Yesu wakudidi etshi Nia kuhwa lukumu Tata Fumu wa wulu ni mavu kikuma wa swekila akwa mayela ni ngangu mambu ama wa ma tendula kudi awa akonda kulunguka edi mudi ana abibi. ²⁶Kienikioki Tata kikuma ayi wa ma wedikidi. ²⁷Mambu ama moshu Tata wa ma pedi. Kushiku ni muthu wejika Mwana kaka Tata kushiku muthu wejika Tata kaka Mwana ni oyu mwana azola ku mu mwekinisa. ²⁸Yizenu kudi ami enu oshu nu ku hanganga nudi nwa lembwa ni yilo ni ku nu katula kilemu nu hwidi. ²⁹Nonenu kilemu kia memi longukenu kudi ami kikuma nidi nia dikulumusa ni mutshima wa thulu ni enu nu kukhala lendedi. ³⁰Kikuma kupangila ami kushiku pashi kilemu kiemi kidi kia lenduka.

Chapter 12

¹Mu tangwa mwenedina Yesu wakhedi kuhita mu kilanga kia ble lutshiku lwa lumingu. Alonguki jienji akhedi ni nzala

ayanjika kuhela kheni jia ble ni kudia.² Kashi kiela a Fadishi a wamona aleza Yesu etsi tala Alonguki jieyi enda ahanga mambu ma lekisa tshiku yetu mu lutshiku lwa lumingu.³ Kashi Yesu wa walejidi etsi Enu nwa tangidiku kadi mambu ma hangidi Davidi ni athu jienji tangwa diakwatiwidi nzala lutshiku lumoshi.⁴ Kiengididi mu nzu ya Nzambi mweni ni athu jienji ayanjika kudia mapa mahanini athu kudi Nzambi makhedhi ni kijila mu kuleka ku madia kaka a nganga Nzambi alendaku madia.⁵ Nwa tangidiku mu tshiku jia Moshi etsi lutsiku lwa lumingu a Nganga Nzambi enda kuhanga mu nzu ya Nzambi kendoku kubwa mu tshiku ata ajiya tshiku ya Lutshiku lwa lumingu.⁶ Kashi nia nuleza mambu ma nu kumonanga aha mahita nzu ya Nzambi.⁷ Yivwa enu nwejiya thendula ya mambu masonama etsi Ami nwividingi athu ekha khenda kashi makabu ma ambiji lo.⁸ Kikuma mwana wa muthu wudi Fumu wa lumingu.⁹ Tangwedi he Yesu wakatuka henahana waya ku nzu ya yisambu.¹⁰ Kweni kuna kwakhedi ni muthu mumoshi kokhu kifu. Eni akhedhi hohu akhedhi kuhenga djila ya kufunda Yesu henihohu a muhuidi etsi tsiku yetu yenda kuhana djila ya kuwuka athu lutshiku lwa lumingu to lo.¹¹ Yesu wa wavutudidi etsi Yivwa muthu mumoshi mu katshi kenu wudi kaka ni mukoku wumoshi yivwa mukoku wabwamu buku mu lumingu kalungidiku ku wu wudisa.¹² Muthu wudi thalu hitila mukoku. Kienikioki tshiku yetu yenda ya hana djila mu kuhanga pimbu mu lumingu.¹³ He Yesu waleza muthu mwenoyuna etsi tandulula khokhu dieyi. Waditandulula diakola diekhina mudi dikowu.¹⁴ Kashi Afadishi awudika mu nzu ya Nzambi aya kuhanga fondu dia kuhenga djila ya ku mujiya.¹⁵ Kiela Yesu wa wabakisa wakatuka henahana athu lawu amu labidi wawukidi akhashi oshu.¹⁶ Wa walekishidi mu kuleza athu nani mweni akhedhi.¹⁷ Mahangimini kienekina mu kulungisa makudidi mbikudi Yesaya.¹⁸ Nzambi wakudidi etsi Talenu musadi wemi wu nia sodidi nia muzola nidi ni kieshi kingi kikuma kia mweni. Nia ka muhwa Pevi yemi mu kwiza kuleza makanda moshu fundusu.¹⁹ Ka katenda oku ni muthu ka kanganina oku muthu ka kabuloku kudiakudila mu balabala.²⁰ Kaka vukoku luyiji lwa lembwa mwinda wukufwetlalanga ka ka wujima oku. Wa kabula kuhanga kienekina tii koku kwaka kengishila masonga.²¹ Makanda moshu ma ka mushila mutshima.²² He anehinini Yesu muthu mumoshi wakhedi ni pevi jia bola.²³ Wakhedi kamama pofu ni pevi jia bola Yesu ma mu wukidi wayanjika kwakula ni kutala wudi mwana wa Davidi.²⁴ Kashi kiela Afadishi evwa kienekina eni etsi muthu oyu wenda wakaya pevi jia bola mu ngolu jia muhwa Satana wudi fumu wa pevi jia bola.²⁵ Kashi Yesu wejikidi mabanza mowu wa waleza etsi kifumu kinwanganga ki kufwa. Membu to Yikanda ya athu yinwananga kakujinga oku pimbu.²⁶ Yivwa Satana wa kaya muthu wenji wenda wa kapisa kifumu kienjimweni. Khia mutshindu kifumu kienji kia lunga kujinga.²⁷ Yivwa ami nienda nia kaya Satana mu ngolu jia Bezebule nani wenda kuhwa ana jienu ngolu ya kuwakaya. Kikuma athu jienu aku nu bedisanga.²⁸ Kiashi yivwa ami nienda nia wudisa pevi ya bola mu ngolu jia Pevi ya Nzambi ejikenu etsi kifumu kia Nzambi kidi mu katshi kenu.²⁹ Kiehi muthu alunga kwingila mu ngolu munjia muthu mu moshi wa ngolu akabi yima yenji. Afeti thethi kukasa muthu mwenoyuna misinga kumanima walunga kukaba yimas yenji yoshu.³⁰ Oyu wakonda kukhala ni ami wudi mbeni wemi oyu wukulekanga kutsadisa ami mu kuwongika wenda wamwanga.³¹ Henihohu nia nuleza etsi Athu oshu ahanga kubola ni kusawula Nzambi wa kawavidishila kashi oyu wa sawula Pevi ya Longu kaka muvidishila oku.³² Koshu muthu wasawula mwana muthu Nzambi wa kamavidishila kashi koshu muthu wakula mambu mabola kudi Pevi ya Longu zambi kaka muvidishila oku yikhadi kikumweni to kumanima ma lufwa lwenji.³³ Yivwa nwa kuna mutondu wa pimbu yidingi yoyu yikukhala pimbu nukuna mutondu wa khadi yidingi yoyu yi kukhala khadi.³⁴ Enu nudi ana a yiwuta khia mutshindu nwa lunga kwakula mambu ma pimbu kudi athu ki nudi nwabola kanu dienu dienda kwakula mambu menda medi mazala kumutshima wenu.³⁵ Muthu wa pimbu wenda kwakula mambu ma pimbu kikuma wudi wazala ni mambu ma pimbu ku mutshima wenji. kashi muthu wabola wenda kwakula mambu mabola medi ku mutshima wenji.³⁶ Nienda nia nuleza etshi lutshiku lwa kazenga mambu ma athu waka wasambisa kikuma kia mambu moshu ma konda fhunu menda kwakula.³⁷ Kwakula kweyi kwalunga kukunungisa kwa lunga epi kukubedisa.³⁸ A fumu a jitshiku ni Afadishi ekha amuvudidi Yesu etsi Longi twazola wutuleji kidimbu kimoshi.³⁹ Kashi Yesu wa wavutudila etsi athu abola ni akonda lukwikilu enda kuhenga kidimbu kashi kaka waleza oku epi kidimbu kiekha kaka ekina kia Yona wakhedi mbikudi.⁴⁰ Kikuma mudi kiahangidi Yona matshiku masatu muvumu dia shiya Kienikioki mwana wa muthu epi wakahanga mu mavu matshiku masatu ni pipa jisatu.⁴¹ Akwa Niniwe aka nu funda lutshiku lwa keza kusambisa athu kikuma eni abaludidi mitshima tangwa dievidi malongi ma Yona. Kashi ami nidi haha niahita Yona.⁴² Fumu-Nkentu wakakatuka ku thunda wakeza ku nu funda mu lutshiku lwa kasambisa athu ni ndonga ya athu akabedisa kukima mweni wakakatukila kwalaha weza kwivwa mambu mamayela ma Salomon. Kashi nidi haha niahita Salomon.⁴³ Yivwa Pevi ya bola yimoshi yawudika kudi muthu yenda kwenda ni kuyungana mu tseki kikuma kia kuhenga hamakhedi kashi yivwa kamweniku homa hakukhala.⁴⁴ Oyumweni yi kuzenga etsi niku vutuka kunjiemi ku nia katukidi yivwa ya vutuka yaya kuwana nzu ayi komba yawaha.⁴⁵ Tangwedi ya vutuka yaya kunona pevi jiokwu jiahitangana kubola tsambwadi eza kujinga munzu mweneyina. He muthu mwenoyuna wukwikhina kubola hitila mbala ya thethi. Yakakhala pila yimoshi kudi enu nudi nwa bola.⁴⁶ Yesu kiakhedi kwakula kudi hunji dia athu mama enji ni apangi jienji ejidi amakana hanji ni kuhenga pila ya kusolula nenji.⁴⁷ Muthu mumoshi wa muleza etshi tala mama eyi ni apangi jieyi edi hanji azola kusolula ni ayi.⁴⁸ Kashi Yesu wa mu vutudidi etshi Nani wudi mama yamemi a pangi jiemi edi amakana hanji akuzolanga kumbona anani.⁴⁹ Kumanima watandulula khokhu kwakhedi alonguki mweni etsi tala mama ni apangi jiemi.⁵⁰ Kikuma koshu muthu wenda kuhanga mambu menda kuzola Tata ya memi hudi ku hulu mweni wudi pangi wemi wa yala to wa mikhetu wudi epi mama ya memi.

¹Mu Lutsiku mweno luna Yesu wa widikidi munzu waya kushikama ku khulu ya meya wayanjika kulonga.² Athu lawu ejidi kumujeta, he mweni wengila mu watu washikama. Athu ejidi penapena amakana mu khulu ya meya.³Tangwedi he Yesu wayanjika kuwaleza mambu lawu mu yingana. Mweni etsi,"Muthu mumoshi wendi kukuna kheni mu yilanga.

⁴Tangwa diakhedi kukuna, kheni jiekha jiabwidi mu khulu ya ndjila, tujila twakhedi kujidia.⁵Kheni jiekha jia bwanga homa akhedi mayala lawu mavu matshiotu.jia menini mu mbala yimoshi kikuma mavu makhediku lawu. ⁶Kashi tangwa ki diahudika, mwana wasosimina,jia huma jioshu jiashidila,kikuma misodi yakhedi ya swipa.⁷Ndambu ya kheni jiekha jiabwidi ha katshi ka yisembu. Yisembu ki yakudidi ya kasa jila mitundu pila ya kukula lo. ⁸ Kashi kheni jiekha jia bwidi mu mavu ma pumbu, he jia buta mbuma,jiekha jia butidi mbuma khama,jiekha makumi masambanu,he jiekha kama makumi masatu.⁹ Mweni wa waleza epi etsi,kosu wudi ni mathu,evi.¹⁰ Alonguki ejidi penapena ni Yesu amwihula etsi," Kikuma kiakhi wudi kutulezilanga mu yingana?"¹¹ Yesu wa wavutudidi etsi,"Enu nwa lunga kwijika kinsweki kia kifumu kia Nzambi,kashi eni ka kukukoku.¹² Kikuma oyu wudi nu yima lawu, akumuyika yekha,kikuma ekhini nayi yingi, kashi oyu wayikonda, akamutambula ndambu yedi nayi.¹³ Kienikioki ni kuwalezilanga mu yingana. Kikuma,ata enda atala,keshiku kumonga,ata edi ni matu, keshiku kwivanga,keshiku kubakisanga ata fioti. ¹⁴Mu pila mwene yina enda alungisa mambu makudidi mbikudi Yesaya , " Nwa kabula kwivwa kashi kubakisanga lo,nwa kabula kutala kashi kumonanga lo¹⁵Kikuma athu mwena awa mitshima miowu mishiku ni mabanza, enda kukasa matu mowu,enda kujibika mesu mowu. Kazodidiku kumona ni kwivwa,aleka mu kukangula mitshima miowu. Yivwa lo akubalula mitshima miowu amu ni wa hulushi.¹⁶Lusakumuni lukhadi nienu kikuma mesu menu menda mamona, matu menu menda mevwa. ¹⁷Nia nuleza ni kiedika kioshu etsi," Ambikudi lawu ni athu akhedi ni mitshimia mia pumbu lawu akhedi ni fhunu ya kumona mambu menama ma nukumonanga enu,kahi kamamweniku. Eni akhedi kuzola kwivwa mambu manukwivanga enu ,kamevidiku.¹⁸Yivenu thendula ya kingana kia mukuni.¹⁹ Tangwa athu evwa ndaka ya kifumu kia Nzambi,kashi kuyibakisa lo, Muthu wa mayela ma bola weza kukaba mambu makunini ku mutshima wenji. Yidi mudi kheni eyina yabwa mu khulu ya nzila.²⁰Kheni ejina jiabwidi ha mavu medi mayala mayala, yidi mudi muthu wevwa ndaka wa yikumbula mumbala yimoshi ni kieshi kioshu.²¹ Kashi misodi yilaha lo mu mutshima wenji,ndaka yikujina tangwa ditshiotu. Tangwa dieza pashi kikuma kia ndaka ya Nzambi,wabwa mumbala yomoshi.²²Eji jiabwidi mu yisembu,yidi mudi oyu wevwa ndaka, kashi mambu ma hashi ni kieshi kia kimvwama kia ashi makasa ndaka pila ya kubuta mbuma lo. ²³Kheni jia bwidi mu mavu ma pumbu, yidi oyu wevwa ndaka wayibakisa mboti, ni kuyihangila; he wabuta mbuma khama ,mbala jiekha makumi masambenu,to makumi masatu.²⁴Yesu watedi epi kingana kiekha kudi eni. Mweni etsi," kifumu kia Nzambi kidi mudi muthu mumoshi wendidi kukuna kheni jia pumbu mu kilanga kienji.²⁵ Kiakhedi athu alangala, mbeni wejidi kukuna kheni jia bola mukatshi ka ble he waya kwenji. ²⁶Tangwa dia buta kheni,mutundu ya kula,he mbuma jia bola epi jia wudika,ni yiswaswa.²⁷Asadi amukwa kilanga aya kumuleza etsi,' Fumu, ayi wakunini kheni jia pumbu mu kilanga kieyi,yiswaswa eyi ya bola ya katukila kwehi? Kikuma kiakhi mudi ni yiswaswa ya bola?"

²⁸Mweni wa waleza etsi,' Yidi mbeni wejidi kukuna.' Asadi amuleza etsi,' Wazola twendi kuyikatula?"²⁹Fumu wa wavutudila etsi,' loni,mu kukatula yiswaswa, nwa lunga kashu kuvuza mbuma jia pumbu. ³⁰ Yilekeni yikudi djila yimoshi ti tangwa dia kukatula mbuma. Mu tangwa mwene dina ,akakatula thethi yiswaswa ya bola ,ayi kasa, ayiwongika homa hamoshi,ayoshia thuya.³²Kumanina Yesu watedi kingana kiekha kudi en.Wakula,"Kifumu kia ku hulu kidi mudi kheni jia mutundu wa mutarde jia kunini muthu mumoshi mu kilanga kienji. ³¹ Kheni mwene jidi kamu jibibi mu katshi ka kheni jioshu. Kashi yivwa jia wudika jienda kukula mitundu yoshu mu kilanga kikuma tujila twenda kutunga mazamba mu mathayi moyi.³³Yesu wa watedidi kingana kiekha wakula Kifumu kia ku hulu kidi mudi khishi yenda kuhangila mapa Yivwa mukhetu wa nona wayibunda ha dilonga ni ndambu ya fupa ya ble(farine) fupa yoshu ya nana³⁴Yesu wakhedi kuwa longa mambu menamana moshu mu yingana. Kawalezanga oku ata kima konda kingana.³⁵Mahangimini kienekina mu kulungisa mambu makudidi mbikudi etsi Ami nia kabula kuwaleza mu yingana. Ami nia kakula mambu moshu medi maswamana yanjika kushina kia thothu.³⁶Tangwa edi he Yesu wavutula athu waya kunzu. Alonguki jienji eza penapena kudi mwene akula tutendudidi kingana kia yiswaswa ya bola ya menini mu kilanga. ³⁷Yesu wavutudidi mvutu wakula Oyu wakunini mbutu ya mboti wudi mwana wa muthu. ³⁸Kilanga kidi thothu yeneyi Mbutu ya mboti yidi ana akumbula kifumu kia ku hulu Mbutu jia bola jidi ana jia muthu wa mayela mabola. ³⁹ Mbeni wa kunini mbutu ya bola wudi diabulu Kukatula mbutu yidi tsuka ya thothu asadi mu kilanga edi a wanjio. ⁴⁰Mu tshuka akawongika yiswaswa yoshu ya bola ayoshia thuya makakhala pila yimoshi mu tangwa dia tshuka ya thothu. ⁴¹ Mwana wa muthu wa katuma awanjio jienji akheza kukatula athu oshu enda kubwisa akowu mu mambu mabola ni awa enda kuhanga kubola. ⁴²Akawakonga ku jiku dia thuya kwenokuna akabula kudila ni kudisuma mazewu.⁴³ Tangwa mwene dina athu a vedila akabula kukejimina mudi tangwa mu kifumu kia tata yowowu. Oyu wudi ni mathu leka evi.⁴⁴Kifumu kia ku hulu kidi mudi kima kia thalu kidi kiaswamana mu kilanga.Muthu wakimona wakisweka.⁴⁵ Wazala ni kieshi kingi waya kusumbisa yima yima yenji yoshu yakhedi nayi he wasumba kilanga mwenekina. ⁴⁶Tangwa diamona wusanga wa thalu mwene waya kusumbisa yima yenji yoshu yedi nayi wasumba kilanga mwenekina.⁴⁷Kifumu kia ku hulu kidi mudi wanda wombamba mu meya mu kukwata ashi a pila ni pila edi ni fhunu ni akonda fhunu. ⁴⁸Yivwa wanda wazala alowi ayanjika ku wukoka ni kutemu. Tangwedi he ashikama ayanjika kusola ashi apimbu ashia mu mukinda kashi abola aya kuwakonga.⁴⁹Yakakhala pila yimoshi ku tshuka ya thothu. Awanjio akeza kuwudika mu kusola athu abola ni athu apimbu. ⁵⁰ Athu abola akawomba ku jiku diathuya Kwenikoku aka bula kudila ni kudisuma mazewu.⁵¹Nwa bakisa yima eyi yoshu Alonguki amu vutudila etsi he. ⁵² He Yesu wa waleza etsi Kienikioki koshu longi dia jitsiku wekhina longuki wa kifumu kia ku hulu, wudi mudi muthu wudi nu

yima lawu munzu enji wenda kuwudisa yima ya paah ni yikulu⁵³ Tangwa Yesu amanisini mu kuwatela yingana wakatukidi kwenokuna.⁵⁴ Kumanima Yesu wengididi mu thothu jenji ni kulonga athu mu nzu ya yisambu yowu. Awana akhedi kumwiva akhedi kuyituka ni kwakula etsi Mayela mamuthu oyu makatuikila kwehi ni yipedikisa ya kuhanganga⁵⁵ Oyu keshiku mwana mu hangia mabaya Madiya keshiku mama enji Jaki Yosefi Simoni ni Yuda keshiku apangi jienji⁵⁶ Apangi jienji akhetu eshiku mu katshi ketu Kwehi muthu oyu mambu menama moshu makumu katukilanga⁵⁷ Eni kakhediku epi kuzola kumwivila Kashi Yesu wa walejidi etsi Mbikudi kendoku kumujitisha mu thothu yenji ni mu kikanda kienji⁵⁸ Kahangidiku epi yipedikisa lawu kikuma eni akhedi mutwa tototu.

Chapter 14

¹Mu tanga mwenedina Erode mukwa Tetrarke wevidi enda akudila Yesu. ²Wa lejidi asadi jienjji etshi Oyuna Yowani mbotika wa tokama mu lufwa. kienikioki ngolu jienjji jidi kuhanganga. ³Erode wa kwatishidi Yowani wa kasidi mishinga wa mushidi mu boloku kikuma kia Erodiadi mukaji a pangi endji Fidipa. ⁴Kikuma etshi Yowani wa mulejidi makudidi tshiku mu kuleka ku mu nona mudi mukaji endji. ⁵Erode wazodidi ku mu jiya kashi wakhedi ni woma wa athu kikuma eni a mu nonanga mudi mbikudi. ⁶Kashi tangwa dia lungidi feti dia kilumbu kia kutetuka kwa Erode mwana mukhetu wa Erodiade wakinini ngolu mu katshi ka athu atambikidi ma hwedi Erodi kieshi kingi. ⁷Henihohu washidi kilaji kia ku muhwa kioshu kima kia lombi. ⁸Kumanima ma kuvwa milongi kudi mama endji mwene wakula etshi Nguhu ha dilonga edi mutwa wa Yowani mbotika. ⁹Fumu wekthinini kisakasaka kashi kikuma wa zendidi kadi kikuma epi kia athu lawu akhedi ku feti ni mwene wa hanini ndjila ma hangami. ¹⁰Watumini endi kuvuka mutwa wa Erode mu boloku. ¹¹Mutwa wendji a wu nehini ha dilonga ahwa mwana mukhetu wa sendila mama endji. ¹²Kumanima alonguki jienjji ejidi mvumbi aya ku yijika. Eni he endidi kuleza Yesu. ¹³Tangwa dievidi Yesu kienekina wengidid mu watu wa katuka waya kudikhela homa endjimweni. Tangwa hundji dievidi athu lawu a katukidi mu ma vidi mekha endidi ni ku mu laba ku miendu. ¹⁴He Yesu wa makana ni kuwa tala wa mwene hundji dijima. Wevwa khenda wa yandjika kuwuka akhashi. ¹⁵Kingweji ki kia bwidi alonguki eza ku mu leza etshi Haha tudi mutemu dia pata tangwa diaya. Vutula hundji endi mu membu endi kusumba yima ya kudia. ¹⁶Kashi Yesu etshi Phunu ya kwenda eni yishiku. Wahwenu enu mwene kima kia kudia. ¹⁷Eni a mu leza etshi Haha tudi kaka ni mapa ma tanu ni ashiya mbadi. ¹⁸Yesu wakula etshi Ngu nehinenu nayi. ¹⁹He Yesu wa waleza Hundji mu kushikama ha hulu dia yisaka. Wa nona mapa matanu ni ashiya mbadi. Wathutha mesu ku wulu wa hwa Nzambi medishi wa ma bevuka. Kumanima wahwa alonguki mu kukapila hundji. ²⁰Owushu adidi tii hohu hakutidi. Ma sadidi a mashidi mu yisandji kumi ni yadi endidi namu. ²¹Owoshu adidi akhedi kitezu kia mafunda matanu ma amala konda kutanga akhetu ni ana. ²²Kaka mu mbala yimoshi wengishidi alonguki mu watu athethikidi kwendanga sambwa mwene wa sadidi mu kumwanga hundji. ²³Kiela wa mwanga hundji wanini ku mundonda endjimweni mu kwenda kusambila. Tangwa dia bwidi kingweji wakhedi koku enjimweni. ²⁴Kashi Watu ha katshi katshi ka meya wakhedi kunikana ku fundji ya ngolu ya khedi kwijila ku kambata. ²⁵Mu nzolu wathethi Yesu wakhedi kudiata ha wulu dia meya ni kukukuluka kwakhedi eni. ²⁶Kiela alonguki a mu mona ni kudiata ha wulu dia meya atekitidi ngolu ni kwakula etshi Oyu diabulu eni angangumuka ni woma woshu. ²⁷Kashi Yesu wa walejidi mu mbala yimoshi etshi Khalenu ni kikesa Oyu ami Nwivoku woma. ²⁸Petulu wa mu vutudidi wa kula etshi Fumu yivwa ayi nguhu ndjila ni diati ha wulu dia meya niji kuwudi ayi. ²⁹Yesu etshi Yiza He Petulu wa wudika mu watu ni kudiata ha hulu dia meya mu kwenda kwakhedi Yesu. ³⁰Kashi tangwa Petulu amweni fundji wevidi woma. Kiakhedi kujioka wa mu meya wa ngangumuka etshi Fumu ngu hulushi. ³¹Mu mbala yimoshi Yesu wa tandulula khokhu wa kwata Petulu wa mu leza etshi Muthu wa lukwikilu luutshiotu pika jiakhi. ³²Tangwa dia nini Yesu ni Petulu mu watu Fundji ya dibatidi. ³³He Alonguki akhedi mu watu ayandjikidi ku muhwa lukumu ni kwakula etshi Ya kiedika ayi wudi mwana wa Nzambi. ³⁴Tangwa diela azawuka endidi kumakana penapena ni Jenazaret. ³⁵Tangwa athu mwenawana ejikidi etshi oyuna Yesu eni a mwanga tsangu mu thothu ya bela bela a mu nehina akhashi a pila ni pila. ³⁶Eni a yandjika ku mu lembila kikuma a kwati kowu tsongi ya muledi wendji oshu a mu kwatidi akodidi.

Chapter 15

¹Kiatshi kia Afadishi ni Amalongi a jitshiku akatukidi ku Yeluselemi ezidi kudi Yesu. ²Akudidi etshi Kikuma kiakhi Alonguki jieyi aku beyanga tshiku jia a khakha. Eni ka kwovwanga oku mokhu mowu mu tangwa dia kudia. ³Yesu wa vutudidi wa waleza etshi Enu kama kikuma kiakhi nwenda kubeyila tshiku ya Nzambi ni kulemvukaka kaka tshiku ya a khakha jienji. ⁴Kikuma Nzambi wakudidi esthi Zitisa Tatunu ni mamunu koshu washinga tatendji to mamendji wa kafwa. ⁵Kashi enu nwa leza athu etshi Koshu wa leza tatendji to mamendji etshi lusalusu lu niela ku nuhwa nia lu hanina kilaji kudi Nzambi. ⁶Muthu mwenoyuna keshiku ni fhunu ya kuzitisa tatendji. ⁷Akhubidi nudi Yesaya wakudidi makiedika kia bikudidi mu kikuma kienenu etshi⁸ Athu awa enda ku nguhwa lukumu lwa ha tsongi a ludimi kashi mitshima miowu midi kwa laha ni ami. ⁹Eni enda ku nguhwa lukumu mu pamba kikuma mu ku tala pila yowu ya kuhangila enda kulonga athu tshiku jia a khakha jia athu. ¹⁰Kumanima wa wongika hundji wa waleza etshi Wiveni bakisenu. ¹¹Keshiku kima kienda kwingila mu kanu dia muthu kienda ku mu bodisa. Kashi koshu ndaka yenda ku wudika mu kanwa diendji yeni yoyi yenda ku mu bodisa. ¹²Kumanima Alonguki ejidi aleza Yesu etshi Wejika etshi Afadishi alemananga kievwanga ndaka ji wakulanga. ¹³He Yesu wa wa vutudila etshi Mutonde woshu owu Tata yamemi ka kuniniku a ka wu tumuna. ¹⁴Nu wa zokudila oku matu edi a twadishi a pofu. Yivwa pofu wenda wa senda pofu ni mukowu owu mbadi akubwa mu buku.

¹⁵Petulu wa vutudidi kudi Yesu etshi Tutendudidi kingana eki.¹⁶ Yesu wa vutudidi etshi nushiku kaka kubakisanga.¹⁷ Nwa mweniku etshi yosu yenda kwingila mu kanu yana kwenda mu kundwa tshuka yoyi ya ya mu kabini.¹⁸ Kashi eyi yenda kuwudika mu kanu yenda ku katuka ku mutshima. Yeni yoyi yenda ku sumuna muthu.¹⁹ Kikuma ku utshima kweni kwoku kwenda kukatuka mabanza mabola kujiyangana kindumba kuwudika ni akaji jiangani wuji kithemu kia luvunu ni matuka.²⁰ Yeno yoyi yenda ku sumuna muthu.²¹ Kumanima Yesu wa katukidi homa mwena hana waya ku thothu ya Tire ni Sidoni.²² Mukhetu mumoshi wa ku kanana wajinganga mu thothu mweneyina wejidi kudi Yesu. Wangangumuka Ngwividi khenda Fumu mwana wa Davidi Mwana emi wa mukhetu enda a mu yangisa kudi pevi ya bola.²³ Kashi Yesu ka muhwediku mvutu. Alonguki jiendji ejidi ku mu bondila eni etshi mu kayi kikuma wenda washia mayema.²⁴ Kashi Yesu wa wa vutudidi etshi Ami athumini kaka kudi mamemi ma Yisaledi mabila ndjila.²⁵ Kashi mweni wejidi wa fukama ku mesu mendji wakula fumu tsadishi.²⁶ Mweni wa vutudidi wakula etshi kushiku pimbu mu kunona madia ma ana wu mumbidi ambwa.²⁷ Mweni etshi He Fumu kashi ambwa epi enda kudia yisthini yenda kubwa hashi mu mashina ma mesa ma amalongi jiowu.²⁸ Yesu wa mu vutudidi etshi Mukhetu ayi Lukwikilu lweyi ludi lwa ngolu. Leka ma hangami kudi ayi mudi ki wa zola. Mwana endji wa mukhetu wa kodidi mu tangwa mwenedina.²⁹ Yesu wa katukidi henahana waya lukalu lwa nzadi ya Ngadidi wa ninini ha ka mundonda wu moshi wa shikama.³⁰ Hundji dai athu lawu diezanga kudi mweni kwakhedi epi ni yikata a pofu tumama ni ena konzu ni athu ekha lawu akhedi ayela. Ejidi kuwahsaa mu miendu mia Yesu mweni ni ku wa wuka.³¹ He hundji dia athu diakhedi kuyituka kia monga tumama ni kwakula ena konzu ni kukola Yikata ya zanguluka Apofu amona. Ahwedi Nzambi wa Yisaledi lukumu.³² Yesu wa tambikidi Alonguki jiendji wa waleza etshi nidi ni khenda jia athu awa kikuma edi kaka ni ami eshiku ni kima kia kudia.³³ Nia zodidiku ku wa tusula nzala aleki kwenda kuminuka mu djila. Alonguki a mu vutudidi etshi kwehi twalunga kumona madia lawu mwenomu mutemu mu kudisa hundji edi dia athu lawu.³⁴ Yesu wa walejidi etshi Mapa ma ngahi nudi namu. Eni akula etshi Tsabwadi ni kandambu ka tushi tubibi.³⁵ Kumanima Yesu waleza hundji dia athu mu kushikama ashi.³⁶ Wanonini mapa tsambwadi ni ashi. Kiela wa hana matonde wa vukidi mapa wahwa Alonguki yitshini.³⁷ Alonguki ha mahwa hundji dia athu. Oshu adidi akuta. Atongunini yitshini ya sadidi azadisa yisandji tsambwadia.³⁸ Mafunda mawana ma amala adidi konda kutanga akhetu ni ana.³⁹ Kumanima Yesu wa vutula hundji dia athu wa nina mu kibeya waya ku thothu ya Magadan.

Chapter 16

¹Afadishi ni Asaduse endidi kudi Yesu mu kwenda kumumeka amulombidi ahwahangidi kidimbu kimoshi kikulombulula etsi kifumu kienji kidi kia ku hulu.² Kashi Yesu wa wavutudidi etsi Mu kujioka kwa tangwa enu nwenda kwakula etsi hulu diabenga mvula yikunokoku.³ Mu bwididi nwenda kwakula etsi mvula yi kunoka lelu kikuma hulu dia bwita bwi. Nwejiya nwenda kwijika pila yenda kulombulula hulu yivwa mvula yi ku noka to lo kashi yidimbu yi kulombululanga mambu ma tadila tangwedi nwenda oku kuma bakisa.⁴ Enu athu a tangwedi nudi nwa bola nu kulemvukanga oku kudi Nzambi nwenda nwa lombu kidimbu kimoshi nwaka kimonoku kaka ekina kia Yona. Kumanima wawasisa waya.⁵ Kiela alonguki ahita sambwa dia jiya ajimbinginini kunona yima ya kudia.⁶ Yesu Kangulenu mesu Afadishi ni a Saduse ha hangila khishi ya bola mu kulambila yima ya kudia.⁷ Alonguki ayanjika kwakwangana etsi mweni wakula kienikina kikuma etu twanoningu yima ya kudia.⁸ Yesu wejikidi mabanza mowu he wawehula kikuma kiakhi nu kwakwangananga enu mweni etsi twanehiniku madia. Nudi ni lukwikilu lutsiotu.⁹ Nushiku kubakisanga ti tangwedi. Bambukenu lusthiku lu niadishidi athu 5.000 ni mapa matanu nwa sadidi ni yitshini ikwa.¹⁰ Ni luthiku lu niadishidi athu 4.000 ni mapa tsambwadi nwasadidi ni mapa makwa.¹¹ Kiehi nu kulekanga kwijika etsi nienda niakudila mapa Kebenu khishi ya mapa ya Afadishi ni A Saduse.¹² He Alonguki ejikidi kia etshi mweni kakhediku kwakudila khishi ya mapa yenda kunanisa mapa kashi wakhedi kwakudila akebi malongi ma Afadishi ni a Saduse.¹³ Yesu wendidi ndambu ya Cezare penapena ni vula dia Fidipa wehudidi alonguki jienji etsi ekhi athu akwakulanga kikuma kia mwana wa muthu¹⁴. Eni etsi athu ekha enda akula etshi wudi Yowani mbotiki ekha etsi Eliya ekha kama etsi Yeremiya to mbikudi mwekha.¹⁵ Mweni wa wahula epi kashi enu ami nidi nani.¹⁶ Simoni Petulu etsi ayi wudi Khidhishitu mwana wa Nzambi wa moyi.¹⁷ He Yesu wa mulezidi etsi kieshi kingi kudi ayi Simoni mwana wa Yowani kikuma keshiku muthu wa hashi wa kuleza mambu ma wakula kashi yidi Tata ya memi wudi ku hulu.¹⁸ Ami nenda nia kuleza etshi ayi wudi yaala ha hulu dia yaala mwenedi ni kutunga nzu ya Nzambi yemi. Lufwa lwa kalunga oku kuyibwisa.¹⁹ Nia ka kuhwa tsabi jia kifumu kia ku hulu kosu waka kanga hashi ku hulu epi maka kangama moshu ma waka kangula hashi ku hulu epi maka kanguka.²⁰ Kumanima Yesu walekishidi alonguki jienji mu kuleka kwakula etsi mweni wudi khidhishitu.²¹ Yanjika tangwa mwenedina Yesu wayanjikidi kuleza alonguki jienji pwelele mambu makumubwila etsi ni feti kwenda ku Yeluselemi kwenikwoku a mambuta dibundu ni a fumu anganga Nzambi akambwesa pashi. A ka ngujiya mu matshiku masatu nia ka tokama.²² He Petulu wa mu benda wayanjika ku muleza etshi Fumu ma lungidiku kuhangama kienekina ata fioti.²³ Kashi Yesu walumukini wa muleza etsi Katuka kumesu mamemi Satana wenda watshila kakala kikuma wushiku kubanzanga mambu ma Nzambi kashi ma kimuthu.²⁴ Kumanima Yesu walejidi alonguki jienji etsi Yivwa muthu wazola kungu laba ami mboti aleki kudibanjila enjimweni azangudi kulinji dienji eji kungu laba.²⁵ Kikuma muthu oyu wazola ku hulusa moyi wenji wuku wubidisa. Kashi muthu wahana moyi wenji kikuma kiamemi wa kawunona epi.²⁶ Ekhi yidi fhuu lawu kudi muthu yivwa wanona kimvwama kia hashi kashi wa bidisa moyi wenji ekhi alunga kufuta mu kunona epi moyi wenji.²⁷ Kwasadidiku epi thama mwana wa muthu eji ni lukumu lwa tata enji djila yimoshi ni alonguki jiemi. Niakeza kufuta koshu muthu pila

yidi yisalu yenji. ²⁸Nia nuleza mu kiedika Mu katshi kenu athu nudi henaha athu ekha kakafwa oku kadi akamona pila ami mwana wa muthu nia kanona kifumu.

Chapter 17

¹Yilumbu yisambenu ya hitidi Yesu wa nonini Petulu Jaki ni pangierendji Yowani waya nawu ha wulu dia mundonda wumoshi wulaha. ²Mweni wakhedi kubejimina mbunzu yendji ni kukedia mu tangwa miledi yendji yekhinini ku kejimina mudi mwana. ³Tala he Moshi ni ELiya a wa wudikila ayandjika kwakula ni mweni. ⁴Petulu wa lejidi Yesu etshi Fumu yidi mboti kudi etu kitudi henaha. Yivwa wa kumbula nia ka tunga manzu masatu henaha yimoshi yayeyi yekha ya Moshi yikowu ya ELiya. ⁵Mudi mweni kiakhedi kwakula epi tuta dimoshi diakhedhi ku kejimina dia wa winda ndaka yimoshi ya wudikidi ni kwakula etshi Tala mwana wemi wu nia hitangana kuzola wenda ku nguhwa kieshi. Mwivilangu. ⁶Tangwa alonguki evidi kienekina abwidi hashi mbunzu matadidi lo ni woma woshu. ⁷He Yesu weza wa wa kwata wakula etshi Zangulukenu nu khala oku ni woma. ⁸He eni atadidi ku wulu kashi ni kumona muthu lo kaka Yesu. ⁹Eni kia kulumukanga Yesu wa wa leza etshi Mambu ama moshu mahita oku nu lezoku muthu tii hohu mwana muthu a katokama mu lufwa. ¹⁰Alonguki mwena wana a mwihula etshi Kikuma kiakhi amalongi ma jitsiku enda kwakula etshi Yidi mboti ELiya a thethiki kwiza. ¹¹Yesu wa wa vutudidi etshi Mu kwakula kwa pimbu ELiya wakeza mu kuhangika mambu moshu. ¹²Kashi ami nia nu leza etshi ELiya weza kadi kashi heni ka mwijikidiku. Eni a mu hangidi pila ya luzolu lowu. Kitezu kimoshi kioki mwana muthu wa ka niokwama ku mokhu mowu. ¹³He alonguki a bakisa kia etshi mweni wa walejidi mu kikuma kia Yowani mbotika. ¹⁴Kiela a vutuka kwakhedi Hundji muthu mumoshi wejidi kudi Yesu wa fukimini kutwala yendji wakula etshi ¹⁵Fumu evila mwana emi khenda kikuma mweni wenda kukonia wenda wa mona pashi jingi. Mbala jiekha wenda kubwa ku jiku to mu meya. ¹⁶Ami niendi nendji kudi alonguki jieyi kashi eni kakukidiku ku mu wuka. ¹⁷Yesu wa vutudidi etshi Kikanda kia athu nudi mitshima mia kola mia zala ni kubola ma tangwa mangahi ni ku nu kashila mutshima Mu ndeyinenu nendji oku. ¹⁸Yesu wa nganina Pevi ya bola ya wudika mudi mweni. ¹⁹He alonguki apusana penapena ni Yesu mu kitsweki a mwihula etshi Kikuma kiahki etu twalekanga kukaya pevi mweneyina. ²⁰Yesu wa wa leza etshi Kikuma kia lukwikilu lwenu lutsiotu. Kashi ami nia nu leza ni kiedika kiohu etshi yivwa nudi ni lukwikilu mudi kidi kheni ya mutardi enu nwa lunga kwakula kudi mundonda owu etshi Katuka ahudi nda wukhadi hahana wu ku kutumuka kushiku ni kima ki nu kodila. ²¹Kashi pevi ya pila mwenehi yenda kuwudika mu ngolu jia yisambu ni kujila kudia. ²²He kia khedi ku Ngadidi Yesu waleza alonguki jendji etshi Mwana muthu a ka mukapa kumokhu ma athu ²³ena wana a ka mujiya mu kilumbu kia kisatu wa katokama mu lufwa. Alonguki ekhinini khenda khenda. ²⁴Kiela atula ku Kapernawumi Tulaki twkhedi kufutisa kitadi kia nzu ya Nzambi eza kudi Petulu a mwihula etshi Fumu enu kendoku kufuta kitadi kia Nzu ya Nzambi. Mweni wakula Ee. ²⁵Tangwa diendidi Petulu munzu ya Nzambi Yesu wa thethikila kwakula kudi Petulu etshi Ekhi wu ku banzanga Simoni a fumu ha hashi kudi nani enda kunona kibawu kudi athu jiwu to kudi a nzenza. ²⁶Tangwa diela Petulu wa vutula etshi kudi anzenza Yesu wa mu leza etshi boshu athu jiwu kendoku kufuta. ²⁷Kashi mu kuleka kuhangisa tulaki masumu ndanga wumbi ndobu mu meya Shiya wu wukuthethikila kukwata tangwa di wu ku mu tala mu kanwa wamba kumona kibenda kimoshi. Wu kinoni wi kiwu tulaki kikuma kia ayi ni ami.

Chapter 18

¹Kaka mu tangwa mwenedina, alonguki jienji ejidi kudi Yesu amwihula etsi, "Nani wudi mbuta mu kifumu kia ku hulu?" ²Yesu Watambikidi mwana kalengi enjimweni, wamushia akatsi kowu, ³wa waleza esti, "Mu kiedika ni kunulezanga, Yivwa nwa sobidiku yifu yenu nwikhini mudi ana alengi, nwaka monoku pila ya kwingila mu kifumu kia Nzambi. ⁴Kaka koshu wadikulumusha mudi mwana kalengi, mweni yoyi wudi mbuta mu kifumu kia Nzambi. ⁵Koshu oyuna wayamba mwana kalengi mu jina diamemi, wanguyamba ami mweni. ⁶Kashi koshu oyuna wasenda mwana kalengi mu ndjila ya kuhanga kubola, akamukasa yala mushingu, amumba mu mashina ma meya. ⁷Kiadi kingi kudi enu athu ha hashi kikuma kia matangwa ama mapashi. Mambu ma kieneki maka buloku kukonda, kashi pashi jingi kudi muthu oyu wakabula kusenda akowu mu ndjila ya bola. ⁸Yivwa khokhu to mwendu weyi yekhina ndjila ya kuhanga kubola, wuvuki, wukongi kwalaha. Kikuma yidi pimbu mukwingila mu kifumu kia Nzambi kukonda kokhu to mwendu, fhunu yishiku akumbi ku ziku dia thuya ni khokhu to ni mwendu. ⁹Yivwa wenda wabwa mu kuhanga kubola kikuma kia disu dieyi, dikatudi udi kongi kwalaha. Mboti wingidi mu kifumu kia Nzambi kukonda disu, kashi mboti lo akumbi kujiku dia thuya twa mvula ni mvula ni mesu madi. ¹⁰Keбенu, nu vwenzanga oku ata muthu mumoshi mukatshi kenu wakonda kwijika mambu mboti. Kikuma ami nia nuleza etsi awanjio jiwu enda kuwa kengidila tangwa dioshu kumesu ma tata yamemi oyu wudi ku wulu. ¹¹Kikuma mwana muthu wejidi mu kuhulusa awa akhedhi abila. ¹²Khieyi nwabanza? Yivwa muthu wudi ni mamemi khama, dimoshi nukatsi komu diabila, wukusala kisisa mamemi makumi uvwa ni uvwa waya kuhanga dimemi dimoshi diabilanga? ¹³Nianuleza etsi, Yivwa wa dimona, wukukhala ni kieshi kingi kiahita kieshi kiakhedi naki mu mamemi makumi uvwa ni uvwa. ¹⁴Pila yimoshi yoyi, tatenu wudi ku hulu, kakuzoloku, mumoshi mukatsi kenu abidi. ¹⁵Yivwa pangieyi wakuhanganga kubola, ndanga wumuwanu, wumuleji kubola kwenji tangwa dinudi enu mbadi. Yivwa wakwivila wamununga. ¹⁶Kashi yivwa kakwivididiku, nona muthu mumoshi to mbadi, akhadi mudi athemu mu pila etsi kiedika kimwekani. ¹⁷Yivwa waleka kuwevila, senda mambu menamana ku dibundu. Yivwa waleka kwivila dibundu, munoni mudi muthu wakonda kwijika Nzambi to mudi kalaki ka leta. ¹⁸Nianuleza etsi, kiedika, mambu moshu manwakasha hashi, ku

hulu epi makasiwa,nuhangika hashi,ku hulu epi amakangula.¹⁹ Nianuleza epi etsi, Yivwa athu mbadi mukatshi kenu evangana,asambila, Nzambi wudi ku hulu wukuwahwa kioshu kia mulomba.²⁰ Kikuma, athu mbadi to asatu awongama mu jina diamemi,ami nidi mu katshi kowu.²¹ He Petulu waya kuhula Yesu,"Fumu,mbala jikwa niafwana kuvidishila pangiemu kubola? Mbala tsambwadi?²² Yesu etsi,nianulejidi mbala makumi tsambwadi ni tsambwadi(77).²³ Mu kifumu kia ku hulu,fumu wakahanga mudi kienda kuhanga fumu wa kisalu tangwa dienda kutala kisalu kia athu jienji a kisalu.²⁴ Kia yanjikidi kutala kisalu,amunehina muthu wakhedi ni fhuka ya mafunda ma fwalanga.²⁵ Kashi muthu mweni kakhediku ni fwalanga jia kufuta fhuka. He fumu wa kisalu wahana djila amusumbishi ni mukaji enji ni ana jienji, ni yima yenji yoshu yidi nayi kikuma kia fhuka.²⁶ Muthu wa kisalu wabwa ashi,wafukama kumesu menji,wakula esti,'Longi,kasa mutshima kikuma kiamemi,ni kufuta fhuka yeyi yoshu.²⁷ Longi dia kisalu wamwivila khenda,wa muvidishila kubola,amutusula.²⁸ Kashi, kiela wawudika,wa wanina ni muthu wakhedi ni fhuka yenji ya fwalanga khama. Wa mukwata, wa mubweta mu shingu ,mweni etsi,'futa fhuka yemi'.²⁹ Muthu mweni oyuna wabwa hashi ni kumubondila etsi bwisa mutshima niaka futa.³⁰ Kashi mweni waleka. Waya kumushia mu boloku tii koku kwaka futila fhuka mwene yina.³¹ Tangwa akwa kisalu ekha amweni kienekina,khenda jia wakwata , aya kuleza fumu owu mambu mahangidi muthu mwenoyuna.³² He fumu wa kisalu wa mutambika,wa muleza etsi,'ayi kisadi kiabola,ami nia kwivila khenda kikuma kia fhuka kikuma wa ngu bondidi. ³³ Ayi kiehi waleka kwivila pangieyi khenda mudi ki nia kwivididi ami?³⁴ Fumu enji wevidi khabu,washidi mu boloku tii kokhu kwa futididi fhuka yosu yakhedi nayi. ³⁵ Tata wudi ku hulu ,wa ka nu hangila pila yimoshi, yivwa enu nushiku kwivwanganaga khenda mu mitshima mienu mioshu.

Chapter 19

¹Kiela Yesu wa manisa mu kwakula mambu menamana wa katuka ku Ngadidi waya ku thothu ya zude mu sambwa dia Yordani. ²Athu lawu a mulabanga mweni ni ku wa wuka.³ Afadishi ejidi ku mwakusa ni ku mu meka a mu leza etshi Tshiku yenda ya hana kudi yala mu kujiya wala kikuma kia koshu diambu.⁴ Yesu wa vutudidi etshi Kandiku nu tanganga etshi oyu wa wa hangidi yandjika tunda wa wa hangidi yala ni mukhetu.⁵ Wakudidi epi etshi kienikioki yala wa katuka kunzu ya tata endji ni mamendji waya kubundangana ni mukhetu wendji owu mbadi akhekina muthu mumoshi. He kesuku epi athu mbadi kashi ekhina muthu mumoshi. ⁶Kienikioki yosu ya bundikisa Nzambi kusiku ni muthu wu ku yi kapula.⁷ Eni a mulejidi etshi Kikuma khiakhi Moshi a tu hwedi ndjila ya kuhwa mukhetu mukanda wa kujiya wala ni ku muleka.⁸ Mweni wa waleza etshi kikuma kia mutshima wenu wa kola Moshi a nuhwedi ndjila ya kujiya wala ni akhetu jienji kashi mu luyandjiku ma khediku kienekina lo.⁹ Ami nia nu leza etshi koshu wajiya wala ni mukhetu wendji konda ku mu kwata ni kuta mbongi ni yala mwekha waya kukwela mukhetu mwekha mweni epi wata mbongi. Oyuna wa kwela mukhetu wa leka mu wala wata mbongi ni mweni.¹⁰ Alonguki alejidi Yesu etshi Yivwa etshi mambu ma yala ni mukhetu medi kienikina pila ya kukwela yishiku. ¹¹Kashi Yesu wa wa lejidi etshi Keshiku athu oshu a lunga kukumbula malongi menama kashi kaka awana ahwa ndjila ya kukumbula. ¹² Kikuma kudi ni a thongu edi akobu yandjika kutetuka kowu. Kudi athongu ekha enda kutonguna kudi athu kudi ni ekha adikhinisa athongu owu mweni kikuma kia kifumu kia ku wulu. Koshu muthu wamona etshi wa lunga kukumbula malongi menama leka a ma kumbudi.¹³ He a mu nehini kiatsi kia ana kikuma etshi a washi mokhu ha mutwa ni ku a sambila kashi alonguki ayandjika ku wa nganina. ¹⁴Kashi Yesu wakudidi etshi hwangu ana bibi ndjila nu wa lekisa oku mu kwiza kudi ami kikuma kifumu kia ku wulu kidi kudi athu a wa fwana eni. ¹⁵ Mweni wa washia mokhu ha mutwa kumanima wa katuka henahana.¹⁶ Tala muthu mumoshi wejidi kudi Yesu wakula etshi Longi ekhi ya mboti nia lunga kuhanga mu ku nona moyi wa mvula ni mvula. ¹⁷Yesu wa muleza etshi Kikuma kiakhi wudi ku ngu lombanga mambu medi mamboti. Muthu mumoshi kaka wudi wa pimbu kashi wuzola ku nona moyi jitisa jitshiku.¹⁸ Muthu mwenoyuna wa muleza etshi khia tshiku. Yesu wa mu leza etshi wu jiya oku muthu wuta oku mbongi wu kaba oku wuta oku kithemu kia luvunu ¹⁹jitisa tatenu ni maminu zola mukwenu mudi ayi mweni. ²⁰Ngunza yala wa muleza etshi Ami nienda ku hanga moshu yandjika thama. Ekhi epi nidi nayi fhunu. ²¹Yesu wa muleza etshi Yivwa wazola wukhadi wa lunga ndanga wendi wu sumbishi yoshu yi wudi nayi wu yi kapidi atsukami wu kunona kimvwama kiahitangana ku wulu. Wiji ku ngu laba.²² Kiela ngunza yala wevwa ma kudidi Yesu wa katuka ni khenda jioshu kikuma wakhedi ni kimvwama kingi.²³ Yesu wa leza alonguki jienji etshi Nia nu leza ni kiedika kioshu etshi Yidi pashi kudi kudi mvwama mu kwingila mu kifumu kia ku wulu. ²⁴Nia nu leza epi etshi yishiku kamu pashi shiamo mu kuhita mu buku dia ndongu pashi kudi mvwama mu kwingila mu kifumu kia Nzambi.²⁵ Kiela alonguki evwa kienekina ayituka ni kwakula etshi Nani he wa lunga kuhuluka.²⁶ Yesu wa wa tadidi wakula etshi Medi ma kola kudi athu kashi ni Nzambi moshu medi mazeya. ²⁷He Petulu wa vutididi mvutu wakula etshi Tala etu twasala kushisa yima yetu yoshu mu ku kulaba ayi ekhi he twa kanona.²⁸ Yesu wa waleza etshi ma kiedika nidi ku nu lezanga enu nu ku ngu labanga ami mu mtshiku ma kumesu kia kela Mwana muthu washikama ha kitshi kiendji kia lukumu enu epi nwaka shikama ha yitshi kumi ni yadi ya kifumu nwa ka sambisa yikanda kumi ni yadi ya Yiseledi.²⁹ Muthu mwoshu wa shisa manzu mendji apangi jienji amala ni akhetu tatendji mamendji yi lupangu lwendji kikuma kia jina diemi wa ka nona kuhitila khama ni kimvwama kia moyi wa mvula ni mvula. ³⁰ Kashi lawu diawa edi athethi kikimweni akasudila awa asudila aka thethikila.

Chapter 20

¹Kifumu kia ku wulu kidi mudi mukwa mavu mumoshi wa wudikidi mu bwididi mu kunona athu mu kisalu kia kilanga kiendji kia vinu. ² Kiela wevwangana ni athu a kisalu mu lufutu lwa pata yimoshi mu kilumbu wa watumini mu kilanga

kiendji.³ Wa wudikidi mu tangwa dia 9h00 wa mona atu ekha akondidi kisalu ahwena kuwo a zandu kima kia kuhanga lo.⁴ Wa wa lejidi etshi Enu epi ndangenu ku kilanga nia ka nuhwa lufutu lwa pambu. Endidi kuhanga.⁵ Wa wudikidi epi mu midu ti mu 15h00 ni kuhanga kaka pila yimoshi.⁶ Tangwa dimoshi epi mu ma 17h00 kia wudikidi wa wanina pei ni akowu akhedi ahwena kima kia kuhanga lo. Wa wa leza etshi ekhi nudi nwa wenina kilumbu kia mumoma konda kuhanga ata kima.⁷ Eni a mu leza etshi Kikuma ata mutu ka tuhwediku kisalu. Wa waleza etshi enui epi ndenu nu hangi mu kilanga.⁸ Kingweji ki kiabwa mukwa kilanga waleza kapita etshi Tambika athu oshu a kisalu wu wa futi fwalanga jiwu yandjika muthu wa tshuka tii wa thethi.⁹ Tangwa diejidi athu ayandjikidi kisalu mu 15h00 koshu muthu wanonini pata yimoshi.¹⁰ Tangwa diatudididi awana athethikididi eni abandjidi etshi akunona hitila akowu kashi anonini kaka koshu muthu pata yimoshi.¹¹ Kiela anona matapishi mowu ayandjika kunienganana kudi Mukwa kilanga.¹² Eni amuleza etshi Athu awa nonanga ku tsuka a hanga kaka tangwa dimoshi mu kisalu kashi ayi wa tuhwa matapishi pila yimoshi etu twa mona pashi yandjika mu suka ni mwanina wa tutwa.¹³ Kashi mukwa kilanga wa vutudididi mvutu kudi mumoshi mu katshi kowu etshi Ndoyi ni ku kuhanga oku ata mbi yimoshi. Nwakhediku ndaka yimoshi ni ami mu pata yimoshi.¹⁴ Nonenu kapu dienu nwendu nia zengidi mu kuhwa athu a tsuka a niashidi mu kisalu matapishi ma moshi ni enu.¹⁵ Nishiku ni pila ya kuhanga kishu ki nia zola mu yima yemi e Nwevwa kikeneni kikuma nidi muthu wa lutundu.¹⁶ He wa sukinina wa ka thethikila wa ka thethikila wa ka sukinina. Lawu dia ka tambikiwa kashi atshiotu a ka sodiwa.¹⁷ Yesu kiakhedi kukanduka ku Yeluselemi wanonini Alonguki kumi ni mbadi ni kwenda nawu.¹⁸ Mu ndjila wa walejidi etshi Talenu twenda twa kanduka ku Yeluselemi Mwana wa muthu a ku mu yekula kudi Anganga Nzambi ni Amalongi ma jitsiku. Eni a ku mu zengila ndola ya lufwa¹⁹ a ka mu hana ku mokhu ma apani eni a mu seyi a mu budi ni miswila a mu khokhi a kulundji. Kashi kilumbu kia kiasatu wa ka futumuka.²⁰ Kumanima mama ya ana a Zebede wendidi kudi Yesu ni ana jindji. Wa fukimini ku mesu ma Yesu wa mu lombi kima ki moshi.²¹ Yesu wa mu vutudididi etshi ekhi wa zola. Mweni etshi hana djila mu pila etshi ana jemi owu mbadi akhadi ashikama mu mumoshi ku kokhu dieyi dia kitata mukowu dia kimama mu kifumu kieyi.²² Kashi Yesu wa vutudididi etshi Wushiku kwijiyanga kima ki wu kulombanga. Nu ku kuka kunwa mbangu ya pashi yi ni kunwa ami. Eni a mu leza etshi tu ku kuka.²³ Mweni wa waleza etshi kienikioki mbangu yemi nwa ka yinwa. Kashi mu kushikama ku kokhu diemi dia kitata to dia kimama keshiku ami ni ku nushia kashi yidi kikuma kia oyu wa hangikila Tata.²⁴ Tangwa Alonguki ekha kumi evidi kienekina ekhinini khenda khenda alumukina awana mbadi akhedi apangi.²⁵ Kashi Yesu wa watambikidi kudi mweni wakula etshi ayi wejiya etshi a Fumu a apani awa yala athu jiwu a fhunu epi enda ku wa mwesa pashi.²⁶ Kashi ma lungidiku kukhala kienekina mu katshi kenenu.²⁷ Mu kutala kwa mboti Oyu wa zola a mu zangudi mu katshi kenu afeti kukhala kisadi kienenu.²⁸ Kienikioki Mwana wa muthu kejidiku enu nu mu hangidi kashi mu ku nu hangila wa hana moyi wendji bosu makabu kikuma kia athu lawu.²⁹ Kiela a wudika ku Yediko hundji dijima dia mu laba.³⁰ A pofu mbadi akhedi ashikama mu khulu ya ndjila. Tangwa dievidi etshi Yesu wenda wahita angangumukini kia ngolu ni kwakula etshi Fumu Mwana wa Davidi twividi khenda.³¹ Hundji dia wa nganina ni ku wa leza adibati kashi eni angangumukini epi kia ngolu etshi Fumu Mwana wa Davidi twividi khenda.³² He Yesu wa makana wa wa tambika wa wehula ekhi nwa zola ni hangi kudi enu.³³ Eni a mu vutudila etshi Fumu leka mesu metu ma temuni.³⁴ He Yesu ni khenda jioshu wa kwata mesu mowu. Mu mbala yimoshi atemuna a mu laba.

Chapter 21

¹kiela Yesu ni alonguki jindji afinama ku Yeluselemi atudididi a dimbu dia Betfaze mu mundonda wa ma Olive.² Kumanima Yesu wa tumini alonguki mbadi wa wa leza etshi Ndangenu ku dimbu dia laba nu kumona koku punda mukaji wa kukasa ni kaana kendji. A kasululenu a nehenu kudi ami.³ Yivwa muthu wa nu leza kima nwa mu leza etshi Fumu wudi nendji fhunu muthu mwenoyuna wu ku tusula mbala yimoshi.⁴ He mejidi kumwekana etshi mambu makudididi mbikudi malunga. Mweni wakudididi etshi⁵ Leza vidi dia Sion etshi Tala Fumu eyi weza kudi ayi wa dibata wanina a wulu dia punda ni a wulu dia kaana ka punda.⁶ He alonguki endidi a hanga kioki kia walejidi Yesu.⁷ A nehini punda no kaana azadidi hohu miledi miowu Yesu wa shikama ha wulu dia miledi.⁸ Lawu dia athu azadidi miledi miowu mu ndjila ekhama kama a vukanga mathayi ma mitundu ni kuzala mu ndjila.⁹ Athu akhedi kumesu ma Yesu ni awa akhedi ku mu labanga ayandjikidi kuta milolu ni kungangumuka etshi Ozana kudi mwana wa Davidi Lukumu lukhadi kudi oyu wu kwizanga mu jina dia Fumu Ozana ku wulu.¹⁰ Tangwa diengididi Yesu ku Yeluselemi vidi dioshu dia nikinini ni kwakula etshi Nani oyu.¹¹ Athu a vutulanga etshi Oyu wudi Yesu mbikudi wa ku Nazaleti mu thothe ya Ngadidi.¹² Kumanima Yesu wengididi mu nzia Nzambi. Wa kayidi athu oshu akhedi kusumbisa ni kusumba mu katshi ka nzu ya Nzambi wa mwangini mesa makhedi ku tsendjia fwalangani yitshi ya a sumbishia a poombu.¹³ Wa wa lejidi etshi A sonika etshi Nzu yamemi ya kakhala nzu ya yisambu kashi enu nwa yikhinisa fundu dienda kuwaningina eji.¹⁴ He a pofu ni yikata ejidi kudi mweni mu nzu ya Nzambi mweni wa wa wuka.¹⁵ Kashi tangwa a fumu jia anganga nzambi ni malongi ma jitsiku a mweni mambu ma kuyituka mahangidi ni kiedidi ewa ana ni kushia milolu mu nzu ya Nzambi ni kwakula etshi Ozana a diyangishidi ngolu.¹⁶ Eni a mu lejidi etshi wenda wevwa ma kwakulanga athu awa e e Yesu wa wa leza etshi Ee kashi nwa tangidiku kadi Mu kanu dia aana ni aana a tshiotu nia ka wudisa lukumu lwa kiedika.¹⁷ Kumanima Yesu wa wa shishidi wa wudika ha vidi mu kwenda ku Betani kwa langididi.¹⁸ He mu suka tangwa dia vutukanga ku vidi wevwa nzala.¹⁹ Kia meni mutondu wa ma figi mu khulu ya ndjila wendidi wa mona kashu mayiji. Wa leza mutondu wa ma figi etshi Wa ka haka oku ata kibundu kimoshi. Tangwa mwenedina kaka mutondu wa wuma.²⁰ Kiela Alonguki amona kienekina ayikuta ni kwakula etshi Kiehi mutondu wa ma figi wa wuma mu mbala yimoshi.²¹ Yesu wa wa vutudididi etshi Ni masonga

moshu ni ku nu lezanga yivwa nudi ni lukwikilu konda kushia pika keshiku kasu nwa lunga kuhanga eyi ya hangama ku mutonde wa ma figi kashi nwa lunga kuleza mundonda etshi katuka ha wudi nda wubu mu meya majima ma kuhangama.²² Moshu ma nu kulomba mu yisambu nushia mutshima nu kunona.²³ Kiedidi Yesu wengila mu nzu ya Nzambi a Fumu jia anganga Nzambi ni a mambuta ma kifutshi ejidi kudi mweni kiakhedi kulonga akula etshi Ni khia kiyeka wudi kuhanganga mambu menama nani wa kuhwa naki.²⁴ Yesu wa wa vutudidi etshi Ami nia zola ku nuhula niami. Yivwa nwa nguhwa mvutu ni ku nu leza khia kiyeka nidi kuhangilanga mambu ama.²⁵ Mbotika ya Yowani - kwehi ya katukila- ku wulu aho kudi athu. Eni akwangana owu mweni etshi Yivwa twa kula etshi ku wulu mweni wu ku tuleza etshi Kikuma kiakhi nwa lekidi ku mu kwikila.²⁶ Kashi yivwa epi twa kula etshi kudi athu twenda tvevwa athu woma kikuma athu oshu enda kunona Yowani mudi mbikudi.²⁷ He eni avutula kudi Yesu akula etshi Etu twjiku. Mweni wa waleza etshi Ami epi ni ku nu leza oku khia kiyeka nidi kuhangilanga yima yenehi.²⁸ Kashi ekhi nudi ku banzanga mu mambu ma muthu mumoshi wakhedi ni aana mbadi wa leza wathethi etshi Mwana emi lelu ndanga wu hanga mu kilanga kia vinu.²⁹ Mwana wa vutula etshi Ni ku hanga oku kashi kumanima wa soba mabanza waya.³⁰ Muthu mweni waya kudi mwana endji wa kiadi wa mu leza pila yimoshi. Mwana mwenoyuna wa kumbula wa kula etshi niamba kwenda tata kashi kendiku.³¹ Nani mu katshi kowu mbadi wahangidi luzolu lwa tata endji e Eni akula etshi Wa thethi. Yesu wa wa leza etshi Kiedika nia nu leza tulaki twa leta ni a ndumba leta a ka thethikila kwingila mu kifumu kia Nzambi enu nwa ka sudila.³² Kikuma Yowani wejidi kudi enu mu ku nu leza ndjila ya bathu kashi nwa mu kumbudidiku kaka tulaki twa leta ni a ndumba leta a mu kwikididi. Enu ata kioki nwa sobidiku mitshima mienu mu ku mu kwikila.³³ Yivwenu kingana kiekha Muthu mumoshi wakhedi ni kilanga kiendji. Wa kunini vinu wa jetisa kibaka mu khulu wa shima bhuku dia ku kamunina vinu watungidi nzu yimoshi mu ku ki kengidilanga washia athu a kufutilanga. Kumanima mweni wa kasha ndjila waya mu thothu yekha.³⁴ Tangwa dia kukatula mbutu ki dia lungidi wa tumini athu a kisalu kudi afutidi mu kunona kapu diendji.³⁵ Kashi afutidi akwatidi athu a kisalu abudidi mumoshi ajiya mukowu ashidi mayala oyuna wa sadidi.³⁶ Mukwa kilanga watumini athu a kisalu ekha lawu kuhitila athethi kashi afutidi a hangidi kioki kia hangidi kadi.³⁷ Kumanima Mukwa kilanga wa wa tumishini mwana endji wakula etshi eni A ka mu jitisa.³⁸ Kashi kiela afutidi amona mwana eni akwangana etshi Tala wakekhina mukwa kilanga yizenu tu mu jihi tu noni kilanga.³⁹ He eni a mu kwata a mumba handji a lupangu a mujiya.⁴⁰ Kia kela Mukwa kilanga weza kiehi a ka washia afutidi ena wana.⁴¹ Eni a mu leza etshi Ka ka wevila oku khenda wa ka wajiya kumanima wa kahana kilanga kiendji kudi afutidi ekha athu awana aka bula ku muhwa kapu diendji mu tangwa dia kukatula mbutu.⁴² Yesu wa wa leza etshi Nwa tanga oku kadi mu mikanda mia Nzambi etshi Yaala dia kongidi atungi a nzu diekhinini fhunu yingi. Moshu ma katukila kudi Fumu medi mambu mahitangana ku waha ku mesu ma athu.⁴³ Kienikioki nia nu leza etshi kifumu kia Nzambi a ka kikatula kudi enu a ka kihana kudi yikanda yi ku butanga mbutu jioki.⁴⁴ Koshu oyuna wa kabwa ha wulu dia yaala mwenedi wa ka betuka yitshini yitshini. Kashi oyuna wa ka bwila yaala wa ka nikumuka.⁴⁵ Kiedidi a mambuta jia anganga nzambi ni afadishi evwa yingana mweneyina abakishidi etshi wa lezanga eni.⁴⁶ Edidi ku mu kwata evwa woma wa hundji kikuma athu a munonanga mudi mbikudi.

Chapter 22

¹Yesu wahangilanga epi yingana mu kwakula kudi athu ni kuwa aleza etshi ² Talenu kifumu kia Nzambi kidi mudi feti dia wala dia hangika fumu kikuma kia mwana enzi. ³ Watumi asadi jienjji mu kutambika athu eji kudia kashi eni aleki kowu mu kwiza.⁴ Kumanima watumi asadi ekha wa wa leza etshi Ndenu nu leji athu a nia tambikidi etshi nia wa hangikila kadi mesa nia jiya a ngombi jiemi ni a mbiji ekha edi maji a maji. Yizenu ku feti dia wala.⁵ Kashi eni amweni etshi medi mambu ma pamba aya kowu muthu ni muthu ndjila yendji, ekha endidi mu yilanga ekha kama endidi ni kuhanga mumbungu.⁶ Ekha awana asadidi akwata asadi a wa niokula a wajiya.⁷ Fumu wevidi khabu watuma asuta jienjji mu kwenda kujiya athu mwana wana oshi epi ni dimbu diowu dioshu.⁸ Kumanima walejidi athu jienjji a kisalu etshi tangwa dia vitashio dia lunga kashi athu a nia tambikidi keshiku ka mwekininiku lo.⁹ Ndangenu mu pambu jia ndjila nu tambiki oshu athu a nwa mona eji ku vitasio.¹⁰ Endidi mu pambu jia ndjila awongikidi athu awana amweni eza nawu ni athu a pimbu ni athu abola yifu kienikioki he kisambu kia vitasio kia zadidi nia athu fwa.¹¹ Kiela mukwa wala wengila mu kutala athu atambikidi wa mweni muthu mumoshi wakondi kuvwata muledi wa feti dia wala. ¹² Wa mu leza etshi Futa diemi kiehi wengilanga mu kisasandala konda ayi kuvwata miledi mia feti. Kashi muthu mweni wa hwenini neeh.¹³ He Fumu wa leza asadi etshi mu kasenu mukhu ni miendu nu mimbi handji hedi pipa. Kwenikwona endi ku kwedikita mazewu.¹⁴ He Yesu wakula epi etshi Nzambi wa ka tambika athu lawu kashi atsiotu aka sodiwa.¹⁵ Afadishi endidi kuhanga fondu mu kuhenga haki a kumukwatila Yesu mu ndaka jienjji. ¹⁶Eni atumini alonguki jiowu ekha ni kiatshi kia athu kiakhedi ni Erode mu ku muhula etshi Longi etu twejiya etshi ayi wenda kwakula kiedika wenda kulonga mambu ma kiedika pila yenda kuzodila Nzambi wikwivanga oku woma wa mambu menda kubanza athu kikuma wu kutalanga oku athu ku mbunzu.¹⁷ Tuleji ekhi wakula kikuma kia diambu edi tshiku yetu yenda ya tulekisa oh yenda ya tuwa ndjila mu kufuta kitadi ku Mbanza ya Roma.¹⁸ Kashi Yesu wejikidi etshi akedi ni mayela ma bola wa waleza etshi Nudi akhubidi. ¹⁹Kikuma kiakhi nu kuthelanga muhetu. Lombululenu etshi lufwalanga lu nwenda kufuta kitadi. Eni a muleza lufwalanga lumoshi²⁰ Yesu wa waleza etshi Foto edi ni jina edi didi kukibenda dia nani Eni etshi dia Fumu wa mbanza.²¹ He Yesu kama wa waleza etshi hwangenu yoshu yidi ya fumu wa mbanza muhwenu yoshu yidi ya Nzambi hanenu kudi Nzambi.²² Tangwa dievidi kienekina ayituka eni asala ku mu shisa ni kwenda kowu.²³ Kilumbu mwenekina kaka kiatshi kia Saduse

ejidi kudi Yesu eni wowu enda kwkula etshi athu afwa kaka tokama oku²⁴ a mwihula etshi Longi tala kia kudidi Moshi Yivwa muthu wafwa konda kushisa ana mwakhiendji afeti kukwela mufidi aswakadi kuteta nendji ana mu jina dia oyuna wa fidi.²⁵ Kudi etu kwakhedi nia ana tsambwadi a tata mumoshi. Wathetikididi kukwela wafidi konda kuteta washishila mwakhiendji mukhetu.²⁶ Mwenoyuna epi wakiadi pila yimoshi, wa kisatu ti oshu tsambwadi ni muthu watetidi lo.²⁷ Kumanima meni oshu mukhetu epi wafidi.²⁸ Kilumbu kia katokama athu mu lufwa mukhetu mwenoyuna wakakhala wa nani mu eni tsambwadi. kikuma owu oshu a mukwedidi.²⁹ Yesu wa wa vutidila etshi enu nwenda nwa jimbangana yima lawu kikuma nwijiku mambu medi ma kusonika nwijikwenu epi ngolu jia Nzambi.³⁰ Tangwa dia ka tokama athu mu lufwa ka kabula oku epi kukwelangana kashi a ka bula kijinga mudi a wandjio edi ku wulu.³¹ Kikuma kia athu a katokama mu lufwa nwijiku enu ekhi Nzambi akudidi³² Ami nidi Nzambi wa Abalahami nzambi wa yizaaki Nzambi wa Yakobi Yesu wyika etshi Nzambi wa athu edi ni moyi keshiku wa athu afwa³³ Hundji dia athu awana evidi ayandjikidi kuyituka malongi ma Yesu.³⁴ Tangwa dievidi afadishi etshi Yesu wa sukisa a Saduse a hanga fondu.³⁵ Muthu mumoshi mu katshi kowu longi dia jitshiku wakhedi kuzola kumeka Yesu wa mwihula etshi³⁶ Longi kia tsiku ya hita tsiku jioshu³⁷ Yesu wa mu vutudidi etshi Wu feti kuzola Nzambi weyi mu mutshima weyi mu mabanza meyi ni mu mayela meyi moshu.³⁸ Yeni yoyi tsiku ya hita tsiku jioshu yidi fhunu yingi.³⁹ Tala he tsiku ya kiadi yidi epi pila yimoshi Wu feti kuzola pangi eyi mudi ki wenda kudi zola ayi mweni.⁴⁰ Tsiku jioshu jia Moshi ni malongi ma mbikudi menda kujieta kaka mu tsiku mweniji jiadi.⁴¹ Afadishi akhedi ku fondu awongama Yesu wa wehula etshi⁴² Ekhi nu ku banzanga kikuma kia Mesia Wa katudidi kudi nani. Eni oshu a mu vutudila etshi Wudi mu kikanda kia Davidi⁴³ Yesu wa waleza etshi Kiehi Pevi ya nzambi ya lejidi Davidi mu kutambika mesia etshi fumu wemi Kikuma Diavidi wakudidi etshi⁴⁴ Nzambi Fumu walejidi fumu wemi etshi Yiza wukhadi ku kokhu diemi dia kitata tii koku nia kashia satana ku mashina ma miendu mieyi.⁴⁵ Yivwa Davidi wakhedi kutambika Mesia etshi Fumu wemi kiehi mweni alunga kwikina epi mwana kudi Davidi.⁴⁶ Ni muthu ka mu vutudidiku etshi ndaka yimoshi Kaka yandjika kilumbu mwenekina ni muthu ka muhulanga oku epi.

Chapter 23

¹He Yesu wakudidi kudi hunji diathu ni kudi alonguki jienji.² Mweni wa walejidi etsi, "Amalongi a jitsiku ni afadishi kulonga kaka tsiku jia Moshi." ³Kioshu kianuleza mukuhanga, nwahanga kaka, kashi nulabanga oku yifu yohu. Kikuma mambu menda kwakula owumweni kakumahangilanga oku.⁴ Eni azola kushia yilemu ha mutwa wa athu ekha, kashi owumweni kayikwatanga oku ata ni mwini wumoshi. Kisalu kioshu kienda kuhanga, enda kuzola kukimwekinisa kumesu ma athu akimoni.⁵ Yitsini ya mikanda wa nzambi yenda kuvwata athu tangwa dia yisambu, eni ayikhinisa yilaha kamu, atunga tsongi jijima mukulu ya jivwela jiowu.⁶ Eni enda kuzola kukhala mu mafundu ma lukumu mu mafeti ni kushikama ha yitshi ya kumesu ma nzu ya yisambu.⁷ Enda kuzola athu awahungi mboti mu ma zandu, enda epi kuzola awa tambikingi 'Longi' kudi athu.⁸ Kashi enu nuzoloku anu tambikingi etsi, 'longi', kikuma enu nudi kaka ni longi mumoshi, enu oshu nudi apangi.⁹ Hashi nu tambikanga oku muthu esti tata, nudi ni tata mumoshi kaka wudi ku wulu.¹⁰ Nudi tambikanga oku 'fumu'. kikuma nudi kaka ni fumu mu moshi, Khidishitu.¹¹ Kashi muthu oyu wanuhita enu oshu wudi kisadi kienu.¹² Muthu ukuditombulanga enjimweni, akamukulumusa; Muthu wadikulumusa emjimweni, akamutombula.¹³ Kiadi kingi kudi enu amalongi a jitsiku ni enu afadishi, nudi akhubidi! Nwenda kukasa athu djila mu kwingila mu kifumu kia nzambi. Kikuma enumweni nwenda oku kukuka kashi nwenda kasa djila kudi athu azola kwingila.¹⁴ Kiadi kingi kudi enu amalongi ajitsiku ni enu afadishi, nudi akhubidi. Nwenda kutambula yima yoshu ya afidi.¹⁵ Kiadi kingi kudi enu amalongi ajitsiku na afadishi, nudi akhubidi. Kikuma nwenda nwaya ni kukiba thothu yoshu ni kwalumina mitshima mia athu esdi anzanza, ni wekhinisa ana a kuyilungi enumweni.¹⁶ Kiadi kudi enu nudi asonga djila, nudi apofu. Kikuma nwenda kwakula etsi, Yivwa muthu wazenga kiedika mu jina dia nzu ya nzambi, keshiku kima. Kashi azenga mu jina dia wola(or) owu wasweka munzu ya nzambi, wahanga pimbu.¹⁷ Talenu apofu, nudi mazoba. ni wola(or), ni nzu ya nzambi ekhi yahita?¹⁸ Nwenda epi kwakula etsi, 'yivwa muthu wazenga kiedika kikuma kia mesa menda kwoshila yivwama ya kuhana makabu, ni kima kahangidiku.' ¹⁹Enu nudi apofu, ni makabu ni mesa ekhi yahita?²⁰ Ejikenu etsi, oyu wazenga kiedika mu jina dia mesa ma fumu, wazenga kikuma kia yima yoshu yidi ahulu dia mesa.²¹ Wuzenga kiedika kikuma kia nzu ya nzambi, wazenga mu jina dia nzu ya nzambi ni mu jina diamuthu wudi washikama mu kasthi.²² Wuzenga kiedika mu jina dia hulu, wazenga kikuma kia jina dia kitsi kia nzambi ni oyu wudi washikama ha kitsi.²³ Kiadi kingi kudi enu amalongi ajitsiku ni afadishi, nudi akhubidi, nwenda kuhana makabu makiakumi kudi nzambi ma tumayiji twavumba diawaha, kashi nwenda kujimbangana jitsiku yahitangana fhunu, mudi, (kakula kiedika, masonga, kwivila athu khenda, kukhala ni lukwikilu). Mambu menimama manu feti kuhanganga konda kujimbangana mathethi.²⁴ Nudi apofu mesu mafwa, nwenda kukatula kamwengi mu meya makunwa kashi nwenda kumina shamo.²⁵ Kiadi kudi enu amalongi ajitsiku ni afidishi, nudi akhubidi, kikuma nwenda kwovwa makopa ni malonga hanji kashi mukatshi mwazala mvindu.²⁶ Enu afidishi, nudi apofu. Nufeti kwovwa thethi koppa mu katshi mu pila etsi hanji akhadi swen.²⁷ Kiadi kudi enu amalongi ajitsiku ni afadishi, nudi akhubidi. Nudi mudi majiamu mawasa pemba hanji kashi mukatsi mwazala ni yifuwa ya amvumbi ni mvindu ya pila ni pila.²⁸ Enu hanji nwenda kumwekana mudi athu a pimbu, kashi mukatsi mwazala ni wukhubidi ni mambu lawu mabola.²⁹ Kiadi kudi enu amalongi ajitsiku ni afidishi, nudi akhubidi. Nwenda kutungila ambikudi majiamu ni kuwedika kamu pimbu pimbu majiamu ma athu a masonga.³⁰ Enu nwenda kwakula etsi, 'Nga twajingidi mu tangwa dia akhakha jietu, twambidiku kutsiaka maashi ma ambikudi mudi kiahangidi eni.'³¹ Kienikioki nwenda kuta enu mweni kithemu etsi, nudi ana a athu mwenawana ajiyidi ambikudi.³² He enu manisenu kisalu

kiayanjikidi akhakha jienu.³³ Enu aniokha awa, nudi mudi a sawa, kiehi nwakahanga mu kutshina thuya twa bilingi?

³⁴Kienikioki, ivwenu pimbu, ni kunutumisa ambikudi ni athu a mayela ni amalongi ma jitsiku. Kashi nwakajiya ekha ni poku, ekha ni mayala, ekha kama nwakawasjhia ha kulunji. Ekha nwaka bula kuwa bula miswangila mu manzu manzambi, ni kuwa kaya mu membu menu moshu.³⁵ Mashi mathu akondidi kuhanga kubola, akamatanga ha mutwa wenenu, katula Abedi, muthu wa masonga, tii mashi ma Zakadiya mwana wa balaki oyu unwa jihidi munzu ya nzambi ha mesa ma makabu.³⁶ Nianuleza etsi mambu ama moshu makabwa kudi enu mu tangwa mwenedi.³⁷ Yeluselehe mi Yeluselemi ayi ksalu kieyi kujiya ambikudi ni mayala awa enda kutuma nzambi Kashi mbala jiekha ami niakhedi kuzola kuwongika ana jieyi homa hamoshi mudi kienda kuwongika nzolu ana mu mahela mendji enu kuzola lo.³⁸ Talenu nzu ya nu sala yahuma.³⁹ Nia nu leza etshi katuka tangwa mwenedi nu ku buloku epi ku ngu mona tii kilumbu ki nwa ka bula kwakula etsi "Lukumu lukhadi kudi oyu wu kwizanga mi jina dia fumu."

Chapter 24

¹Yesu wa wudikidi mu nzu ya Nzambi waya. Alonguki jeindji endidi ku mu laba mu ku muleza atadi khia pila atungidi nzu ya Nzambi.² Kashi mweni wa wa vutididi etshi Nwa yimweniku yima eyi yoshu. Kiedika ni ku nu lezanga kwa sala oku ata yala dimoshi a wulu dia dikowu dia ka leka kubwa.³ Wendidi kushikama ha mondonda wa Olive alonguki a mu laba mu kwenda ku muhula etshi Tuleji tangwa eki mambu menama ma ka hangama. Yidimbu ekhi ya ka lombulula kwiza kweyi ni mambu ma twa kejikila tshuka ya thothu.⁴ Yesu wa wa vutudidi etshi Kebenu muthu ka nuhuna oku.⁵ Kikuma athu lawu akeza mu jina dia memi ni kwakulanga etshi Ami nidi khidishitu a ka bidisa athu lawu ndjila.⁶ Nwa kevwa a yandjika kwakudila ndjita muma mwoshu nu di yangisa oku kikuma mambu menamana mafeti kubwa kashi keshiku kadi tshuka ya mambu.⁷ Kikuma Thothu ya kabula kunwana ni thothu yikowu yifumu ya ka bula kunwana ni yifumu yekha. Nzala ya kengila mavu ma kabula kunikana muma mwosu.⁸ Kashi yoshu eyina ya kakhala luyandjiku lwa pashi mudi ndambi jia kuteta.⁹ Tangwa mwendina a ka bula ku nu mwenisa pashi ni ku nu jiya. Makanda moshu ma hashi ma ka nu munga kikuma kia jina dia memi.¹⁰ Athu lawu a ka bwisa lukwikilu lwowu. Eni a ka bula kusumbisa akowu ni ku beyanganga owumweni.¹¹ A mbikudi a luvunu lawu akeza mu kuhuna athu.¹² Kia kela kubola kwa hitangana zola dia athu lawu dia kahwa.¹³ Kashi koshu wa ka kasa mutshima tii ku tsuka wa ka huluka.¹⁴ Tsangu mweneyi ya mboti ya kifumu kia Nzambi a ka yi longa mu kifutshi kiohu mu kuhana kithemu kudi yikanda yoshu. Kumanima he tsuka ya mambu moshu.¹⁵ Kienikioki Ki nwa kela nwa mona kubola kwa hitangana mudi kiakudidi mbikudi Daniela kwendila mu nzu ya Nzambi Leka koshu watanga mambu ama a bakisi¹⁶ etshi Oshu a kakhala ku Zude a katshina mu mindonda¹⁷ oyu wa kakhala ha yangi kengila oku epi mu nzu mu kunona koshu kima kia sala¹⁸ Oyu wa kakhala mutemu ka vutuka oku epi ku nzu endji mu kunona kazaku kendji.¹⁹ Khenda jingi kudi akhetu emita ni awana a ka bula kwamusa ana mu yilumbu yeneyina.²⁰ Lombenu Nzambi etshi kilumbu kienu kia kutshina kibwa oku mu kisiwu to mu kilumbu kia lumingu.²¹ Kikuma Kumekama kwa ngolu kwa kakhala ku nwa konda kadi kumona yandjika tunda tii lelu etshi epi kwa kakhala oku.²² Yilumbu mwene yina nga yi kehishidiku ata muthu mumoshi kambidiku ku huluka kashi kikuma kia awana a sodiwa yilumbu mweneyina ya kakhala ya kutanga.²³ He yivwa muthu wa nu leza etshi Talenu khidishitu wudi haha to wudi okuna nu mu kwikila oku.²⁴ Kikuma a khidishitu a makusu ni a mbikudi a wukhubidi akeza ni kuhanga yipedikisa ya ka bula kuyitukisa athu mu ku bidisa awana a sodiwa.²⁵ Talenu Ami nia thethikila ku nu leza namu.²⁶ Yivwa a nu leza etshi Talenu khidishitu wudi mutemu nwenda oku to wudi ku suku nu kwikila oku.²⁷ Kikuma mudi kioki kienda kubwa nzazi kukedia katuka kwenda kuwudikila tangwa tii koku dienda kujioka kwiza kwa mwana muthu ki kia kakhala kioki.²⁸ Hoshu hedi mbiji ya vunda heniho henda kukhala tubukubuku.²⁹ Kia kela yilumbu ya pashi mwenejina ya hita tangwa dia kekhina pipa ngonda ka kamwekana oku epi tutumbwa twa kabwa hashi ngolu jioshu jia ku wulu jia ka nikana.³⁰ He kwa ka mwekana yidimbu ya mwana muthu kuwulu yikanda yoshu ya hashi ya ka bula ku nienganana. Eni a ka mona mwana muthu wa katukila ku wulu ni kwiza mu matuta ni ngolu ni lukumu lwoshu.³¹ Kia kela ashika moondwa wa katuma a wandjio jiendji mu kuwongika athu jiendji asodiwa mu thothu yoshu.³² Nonenu mulongi wa mutonde wa ma figi. Yivwa mathayi mandandumuka mayiji mamena ejikenu etshi mvula ya tuluka.³³ Kitezu kimoshi kidi etshi nwa mona mambu menama moshu nu feti kwijika etshi wudi ha belabela ha kishu kadi.³⁴ Mu kiedika ni kwakulanga mbandu eyi ya kahita oku tii koku mambu ama ma kabwa.³⁵ Wulu ni mavu dia kahita kashi ndaka jiemi jia kahita oku lo.³⁶ Kashi mu kutala kilumbu mwenekina ni tangwa mwenedina ata mutu mumoshi kejiku a wandjio edi ku wulu lo mwana lo kashi Tata kasu.³⁷ Mudi mu tangwa dia Nowa kienikioki epi kia kakhala kwiza kwa mwana muthu.³⁸ Kikuma mudi mu yilumbu ya lekidi kadi kunoka kihunga athu akhedi kudia ni kunwa ni kukwelangana kowu ni kukwedisa ana jiwu akhetu ni amala tii kilumbu kiengididi Nowa mu masuwa.³⁹ Eni kejikanga ata kima kimoshi tii kooku kwa nokinini kihunga kia wa hungumuna. Kienikioki kia kakhala kwiza kwa mwana muthu.⁴⁰ He Amala mbadi a kakhala mu kilanga mumoshi wa ka noniwa mwekha a ka mushisa.⁴¹ Akhetu mbadi a kakhala ha yanda ni kutwa mumoshi wa kanoniwa mwekha a ka mushisa.⁴² Sungulukenu kikuma nwijiku kilumbu eki Fumu enu akeza kumwekana.⁴³ Kashi ejikenu etshi Mukwa nzu ejika tangwa dia keza mwiji wu kukhala sungulu sungulu mu kuleka kwingisa mwiji mu nzu a kabi.⁴⁴ Kinikioki enu epi nu feti kukhala nwa hangama kikuma mwana muthu wa keza mu tangwa di nwa kaleka kwijiya.⁴⁵ Nani wudi musadi wa mboti ni wa mayela fumu endji a mushi mu nzu endji mu kuwa hwanga yima ya kudia mu tangwa dia pimbu.⁴⁶ Kieshi ki kukhala kudi musadi oyu yivwa fumu endji weza ku mu wana wenda wa hanga kienekina.⁴⁷ Kiedika ni ku nu lezanga etshi Fumu wu muhwa kiyeka kia yima yendji yoshu.⁴⁸ Kashi yivwa musadi wa bola wakula etshi Fumu wemi ka

kuswakala oku kwiza ⁴⁹wa yandjika kubula asadi ekha ni kudia ni kunwa ni azedia maluvu ⁵⁰fumu endji wa keza kia ka bula kuleka kumakinina mweni ni tangwa dia kaleka kwijiya. ⁵¹Fumu endji wa muhwa ndola ya kola wa ka muma mu boloku mwenda kushia athu a bola kwenokuna wa ka bula kudila ni kudisuma mazewu.

Chapter 25

¹He Kifumu kia Nzambi kia kakhala mudi a ndumba kumi akonda kwijika yala awa anonini minda miowu aya kuwanangana ni Yala. ²Atanu mu katshi kowu akhedi mazoba atanu ekha a mayela. ³Kiela a Mazoba anona minda miowu eni a jimbanganini maji. ⁴Kashi Awa a Mayela anonini ni ma bolu ma maji ni minda miowu. ⁵Yala kiakhedi kujieta mu kwiza kutula owu oshu alembwidi alangala thulu. ⁶Kashi mu katshi ka pipa evidi mayema Tala Yala watula. Ndenu nu waningini nendji. ⁷He A ndumba mwena wana akonda kwijika a mala atokimini ahangika minda miowu. ⁸A mazoba aleza awa mayela etshi tubangisenu kama tu maji kikuma minda mietu mia jima. ⁹Kashi awa akhedi ni Mayela awa vutudidi etshi Ma ku tulunga oku enu ni etu ndenu kudi awa enda kusumbisa nu sumbi kikuma kienu mweni. ¹⁰Tangwa diendi ma kusumba Yala watula awa akhedi akubama engila ni mweni mu feti dia wala akanga kisu ni tsabi. ¹¹Kumanima ma tangwa awana ekha epi atudidi akula Longi longi tukangudidi kishu. ¹²Kashi mweni wa vutudidi etshi Mu kiedika nia nuleza etshi ami ni nwijiku. ¹³Sungulukanga enu kikuma enu nwijiku tangwa ni kilumbu. ¹⁴Kikuma ma kakhala mudi tangwa dia zola kwenda muthu mu thothu yekha. Wu ku tambika athu jiendji oshu a kisalu wa wa shishila kimvwama kiendji. ¹⁵Kudi mu moshi mu katshi kowu wa muhwa pata jitanu kudi mwekha pata jiadi oyuna mwekha kama pata yimoshi. Koshu muthu wa nonini thalu ya lungidi mu ngangu jiendji muthu mweni wendidi pila ya kanisini ndjila yendji. ¹⁶Mu mbala yimoshi oyu wanonini pata jitanu wa ji hangila kisalu wa wudisa pata jikowu jitanu ha wulu. ¹⁷Pila yimoshi oyu wa nonini pata jiadi wabutidi jiadi jiokwu. ¹⁸Kashi oyu wa nonini pata yimoshi kiendidi washima buku mu mavu wa vumbika fwalanga jia Fumu endji. ¹⁹Yilumbu lawu ya hitidi Fumu wowu weza kuvutuka wa wa lombaa a mu tedi fishi. ²⁰Oyu wa nonini pata jitanu waneha jitanu jikowu wa leza fumu endji etshi Longi ayi wa pedi pata jitanu tala jitanu jikowu. ²¹Longi diendi wa muleza etshi yidi pambu ayi wudi kisadi wa mboti wenda kulemvuka. Walemvuka mu yima yitshiotu mbala yiekha nia ka kuhwa ya hitangana mu kuyi keba. Yiza wukhadi mu kieshi penapena ni Longi dieyi. ²²Musadi oyu wa nonini Pata jiadi weza wakula etshi Longi wapedi pata jiadi. Tala jiadi jiekha ji nia nonini a wulu. ²³Longi diendji wa mu lejidi etshi kienikioki kuwaha wudi kisadi kia mboti. Wakhedi mboti mu yima yitshiotu nia ka kuhwa kiyeka kia yima lawu. Yiza wukhadi ni kieshi kidi kudi Longi diehi. ²⁴Ku tsuka kisadi oyuna wa nonini pata yimoshi wejidi wakula etshi Longi niejika etshi ayi wudi muthu wa mathatha. Wenda kusanda yima yi wa konda kukuna ni ku wongika ata wa yungididiku. ²⁵Nievidi woma he niendidi kusweka pata yeyi mu mavu. Tala eyekhi pata yeyi. ²⁶Kashi Longi diendji wa mu vutudila etshi kisadi kia bola mumolu wejika esthi nienda kuhela ata nia kuniniku. ²⁷Wambidi kusweka fwalanga jiemi mu bangi dimoshi mu kuvutuka kwemi niambidi kunona fwalanga jiemi ni matapishi ha wulu. ²⁸Mu tokununenu pata eyi nu yiwu kisadi oyuna wudi ni pata kumi. ²⁹Kikuma kudi oyu wudi kima a ka muhwa yima lawu (ya hitangana). Kashi oyu wa konda kima ata yosu yedi nayi a ka yi tambula. ³⁰Ombenu kisadi oyu wa swinga mu midima kwenokuna adidingi ni kudi suma mazewu. ³¹Kia kela Mwana wa muthu weza mu lukumu lwendji ndjila yimoshi ni a wandjio nendji wa ka shikama ha kitshi kia watha wendji ni lukumu lwoshu. ³²Makanda moshu ma kawongama ku mesu mendji wa ka kapa athu mudi kienda kukapa mvungi mamemi ni a khombu. ³³Wa kashia mamemi ku khokhu dia kitata a khombu ku khokhu dia ki mama. ³⁴He Fumu wa kakula kudi awa edi ku kokhu diendji dia kitata etshi yizenu enu nudi nwa a kusakumuna kudi Tata yamemi nu noni kifumu kia nu hangikididi yandjika tunda. ³⁵Kikuma nievidi nzala enu nwa pedi yima ya kudia nievidi pwisa nwa pedi meya ma kunwa nia khedi nzenza nwa ngu yambidi. ³⁶Nia khedi khonga nwa nvwatishidi niakhedi nia yela nwa ngu wukidi nia khedi mu boloku nwejidi kuthala. ³⁷He athu a mboti a ka vutula etshi Fumu tangwa ekhi etu twa kumweni ni nzala etu twa kuhwedi yima ya kudia. ³⁸To ni pwisa twa kuhwedi meya ma kunwa. Tangwa ekhi wejidi mudi nzenza etu tu ku yambi to khonga etu tu ku vwatishi. ³⁹Tangwa ekhi wakhedi wayela etu twa kuwukidi to mu boloku etu twendidi ku kutala. ⁴⁰Fumu wa ka vutula etshi Nia nu leza ni kiedika kioshu koshu mambu ma pimpi ma nwa hangidi kudi koshu muthu ata kalengi wudi pangiemu nwa ma hangidi kudi ami. ⁴¹Kumanima wa ka leza awa ekha ku kokhu dia kimama etshi katukenu penapena ni ami nwa shingiwa. ⁴²Ndangenu nwingidi mu thuya twa kondanga kijima otu twahangikila diabulu ni a wandjio jiendji. Kikuma nia khedi nzala nwa pediku kima kia kudia nia khedi ni pwisa ni meya nwa pediku. ⁴³Nia khedi nzenza nwa khayidi nia khedi khonga kashi nwa mvwatishidiku nia khedi kuyela mu boloku nwa ngu kipidiku. ⁴⁴He eni epi a ka vutula ni kwakula etshi Fumu tangwa ekhi twa kumweni nzala ni pwisa to nzala to khonga to wa yela to mu boloku twa kondidi ku ku sadisa. ⁴⁵He wa ka wa vutudila etshi Nia nu leza ni kiedika kioshi etshi eyi yi nwa khedi kuleka kuhanga ata kudi muthu mu bibi nwa yi hangidiku kudi ami. ⁴⁶He ena awa a kenda kunona ndola ya mvula ni mvula awana a pambu a ka nona moyi wa mvula ni mvula.

Chapter 26

¹Kiela Yesu wa manisa mu kwakula mambu menamana moshu walejidi alunguki jienji etsi ²Ejikenu etshi khinji ya lufwa lwemi yikukhala mu matshiku madi mwana wa muthu aka mukapa ni kumukhokha akulunji. ³He Afumu jia Anganga-Nzambi ni amambuta Ayuda endidi kuwanina munzia Kayafwa fumu dia Anganga-Nzambi. ⁴Evinginini etshi akwati Yesu mu kitsweki endi kumujiya. ⁵Akhedi kwakula etshi tu mukwatoku mu khinji yivwa lo athu akwivwa khabu. ⁶Yesu wakhedi

ku Betania munzia Simoni mukwa bwashi.⁷ Mukhetu mumoshi wejidi penapena ni mweni wakhedi ni mulangi wa madiashi ma thalu yingi wa ma mwanini mu mutwa wa Yesu kiakhedi a mesa ni kudia.⁸ Kashi Alonguki jienji kia mweni kienekina abokutidi eni etshi kikuma kiakhi wazangila madiashi kienekina.⁹ Twambidi ku masumbisa mu thalu yingi twakapila awayi fwalanga.¹⁰ Yesu wejiki mambu makhedi kwakula he wa waleza etsi Ekhi nu kuhwekanga mukhetu oyu pashi. Mambu mahanga kudi ami medi mawaha.¹¹ Kikuma nudi ni awayi tangwa dioshu kashi ami nu kubuloku epi kukhala niami.¹² Pila ya ngumwangina madiashi mu mwila wemi wahanga kienikina mu kuhangika mwila wemi kikuma ya sala fioti angujiki.¹³ Nia nuleza mukiedika etsi kwoshu kwa kabula kulonga tsangu ya mboti mu kifutshi akabula kwakudila mambu mahanga mukhetu oyu ni ku mubanzanga.¹⁴ Mu tangwa mwenedina mumoshi mukatshi ka kumi ni mbadi dia Alonguki jina dienji Yudashi Yiskadioti wendidi kumona Fumu wa Anganga-Nzambi¹⁵ wa wehula etsi ekhi nu kunguhwa yivwa nia nu yekudila Yesu. Eni amuhwedi fwalanga makumi masatu.¹⁶ Katuka tangwa mwenedina mweni wahenganga djila ya ku muyekula kudi eni.¹⁷ Lutshiku lwa thethi lwa khinji ya mapa menda kuleka kunana Alonguki jienji ehudidi Yesu etshi kwehi wazola tu kuhangikidi madia ma khinji.¹⁸ Mweni etshi ndangenu ku vidi mu nzu ya muthu mumoshi nu muleji etsi fumu wakula tangwa diemi dai lunga Ni kuhanja kinji ya Paki kunjeyi ni Alonguki jiemi.¹⁹ Alonguki ahangidi mudi kia walejidi Yesu ahangikidi madia ma khinji.²¹ Kingweji ki kia bwidi Yesu wakhedi a mesa ni alonguki jienji kumi ni mbadi.²⁰ Kiakhedi kudia Yesu wa waleza etsi kiedika muthu mumoshi mu katshi kenu wungu yekula.²² Alonguki ekhinini khenda khenda ayanjika ku muhula mu moshi mumoshi Keshiku ami Fumu.²³ Yesu wavutudidi etsi Mwosu oyuna wukudianga ni ami longa dimoshi mweni wukungu yekula.²⁴ Mwana wa muthu wakufwa mudi kiyidi ya sonama kashi khenda jingi kudi muthu waka yekula mwana muthu. Yambidi kukhala pumbu kudi muthu mwenoyuna aleki kutetuka.²⁵ Yudashi Yiskadioti oyu wa mu yekudidi wehula Longi yidi Ami Yesu wa mu vutudila etshi Ayi mweni wa makula.²⁶ Kiakhedi Yesu wa nona dipa wa vutula matondu kudi Nzambi wa di vuka wahwa alonguki jienji wa waleza etsi nonenu nudi owu wudi mwila mwemi.²⁷ Wanonini dikopa wa vutula matondu kwa Nzambi wa wahwa mweni etshi nwanangu enu oshu.²⁸ Kikuma ama medi mashi mamemi meni medi kimenga kiengisa kwivwangana kwenenu ni Nzambi kikuma kia kubola kwa athu.²⁹ Kashi nienda nia nuleza etsi yanjika kieneki nia kanwa oku epi maluvu mmenama tii lutshiku lu nia kanwa nienu maluvu mekha mu kifumu kia Tata.³⁰ Kumanima ma kuyimba mimbu mia khinji endidi ku mundonda wa Olive.³¹ Tangwedi he Yesu wa waleza etsi pipa ya lelu eno oshu nu ngu leka kikuma masonama etshi nia kajiya ngungudi mamemi maka mwananga.³² Kashi Yesu wayika epi etsi ki nia katokama nia kenda kunu makinina ku ngadidi.³³ Kashi Petulu wanonini ndaka wakula etshi ata athu oshu aka kuleka ami nia ka kuleka oku lo.³⁴ Yesu etshi kiedika mu pipa ya lelu nzolu kamba oku kadi kukokula ayi wamba kungusuwangana mbala jisatu.³⁵ Petulu wa muleza etsi nia ka kusuwangana oku atat fioti ata kufwa nia kafwa ni ayi. Alonguki ekha akudidi kaka pila yimoshi.³⁶ He Yesu watudidi ni Alonguki jienji mu kilanga kimoshi kienda kutambika Getesemani khalenu henaha ami niaya kusambila okuna.³⁷ Wasendidi Petulu ni ana mbadi a Zebede Wakhedi khenda khenda ni mutshima pashi.³⁸ He wa waleza etsi mutshima wemi wazala ni khenda mudi ni kufwa khalenu Salenu henaha tukhielenu.³⁹ Wapushinini mwa fioti wafukama mbunzu hashi wayanjika kusambila Nzambi etsi Tata yivwa wa zola hitisa kopa edi dia pashi di kungwijilanga.⁴⁰ Wuhanga oku luzolu lwemi kashi hanga moshu ma wazola. Wavutukidi kwakhedi alonguki asatu wendi kuwawana alangala thulu. Waleza Petulu kiehi enu nwa leka kukhiela ni ami ata tangwa dimoshi.⁴¹ Khalenu nwa tokama sambilangu Nzambi mbeni aleki kunubwisa. Pevi ya muthu ya zala ni mambu mawaha kashi mwila wenji ngolu lo.⁴² Waya epi mbala ya kiadi mu kusambila mweni etsi tata Yivwa kopa edi dialungidiku kuhita kaka ni dinu leka luzolu lweyi luhangami.⁴³ Wavutuka epi kwakhedi Alonguki jienji wa wanini alangala kaka thulu kikuma mesu makhedi ma walema.⁴⁴ Yesu wa washishidi epi waya kusambila mbala ya kisatu ni kwakula kaka mutishindu wumoshi.⁴⁶ Kumanima he wavutukidi kwakhedi Alonguki jienji wa waleza etsi nudi kaka nwalangala to nwa tokama Talenu tangwa dialunga mwana muthu a kumu yekula ku mokhu ma athu a bola.⁴⁵ Zangulukenu twendenu. Muthu wu ku yekula wudi haha.⁴⁷ Tangwa Yesu akhedi kwakula Yudashi mu moshi mu katshi ka Alonguki kumi ni mbadi wejidi nia athu lawu anehini poku ya mwela ni mbolombolu.⁴⁸ Muthu wa yekudidi Yesu wa walejidi pila yamba kumwijikila wa waleza etsi muthu wuniamba kuhwa mboti mweni yoyi hani nu mukwati.⁴⁹ Mu mbala yimoshi Yudashi wendidi penapena ni Yesu wakula etshi mboti Longi wa yamba.⁵⁰ Yesu wa mvutudila etshi Pangemi moshu ma wazola kuhanja mahangi tswalu. Awana asadidi ejidi amushia Yesu mokhu amu kwata.⁵³ Mumoshi mu kathsi ka athu akhedi ni Yesu wa wuwishidi poku yenji wakuba musadi wa fumu wa Anganga Nzambi wa mvuka diatu.⁵² He Yesu wamuleza etshi vutula poku yeyi mu kilalu kikuma oshu awa enda kunwana ni poku akafwa ku poku.⁵¹ Wushiku kwijikanga etshi nia lunga kutambika Tata eji kungu sadisa mu mbala yimoshi wukuthumisa asuta jienji Awanjio lawu ahita batayo kumi ni mbadi.⁵⁴ Kashi yivwa nia hanga kienekina kiehi mambu mudi masonama ma ku lunga.⁵⁵ Kumanima Yesu wehula athu mwena wana etshi Enu nwa lungidiku kwiza ni ji poku ni mitondu mu ku ngu jiya mudi nidi mwiji. Niakhedi kukhala ni enu matshiku moshu mu Nzau ya Nzambi ni ku nu longa ekhi nwakhedi kukonda kukwatila.⁵⁶ Menama moshu mabwa mu kulungisa mambu medi masonama mu mikanda ya a mbikudi. Alonguki oshu amushishidi atshina.⁵⁷ Awana akwatidi Yesu endidi ku musenda kudi Kayafwa mbuta dia Anganga Nzambi kwenda kuwongama amambuta dibundu ni a malongi a jitshiku.⁵⁸ Petulu wakhedi kulaba Yesu alaha tii mu lupangu lwa mbuta wa a nganga Nzambi. Wengididi mu lupangu wa shikama hakhedi akhengididi ni kutala kiehi maku suka.⁵⁹ A fumu jia Anganga Nzambi ni a mbaku akhedi kuhenga athu alunga kuhunina Yesu mambu aswakadi ku mu jiya.⁶⁰ Kashi athu ejidi engi ejidi ku muhunina mambu amweniku ata kubola kumoshi tii athu mbadi ejidi kutula⁶¹ akula etshi Muthu mwenoyu wakhedi kwakula etshi Ami nia kabwisa nzu ya Nzambi nia ka yitunga epi mu matshiku masatu.⁶² Mbuta dia anganga Nzambi wa zangulukidi wakula kudi Yesu etsi wendoku wa vutula

mvutu ekhi akwakulanga ya bola mu jina dieyi. ⁶³Kashi Yesu wakhedi wa dibata. Mbuta dia anganga Nzambi wa muleza esthi zenga ndefi mu jina dia Nzambi wa moyi wutuleji yivwa ayi wudi Mesiya mwana wa Nzambi. ⁶⁴Yesu wa mu vutudila etshi ayi mweni wa makula. Kashi nia nuleza etshi yanjika kikumweni nu kubula kumona ami mwana wa muthu ki ni kibula kushikama penapena ni Tata ni lukumu lwoshu ti ki niakeza kukulumuka mu matuta. ⁶⁵He mbuta dia anganga Nzambi wa bakhidi miledi yenji wakula etshi watukana Nzambi ekhi epi tukuhengila athemu Nwa divila enu mweni kia tukana Nzambi. ⁶⁶Enu kiehi nwa banza eni etshi Afeti kaka kufwa. ⁶⁷Ayanjika ku mu lokudila mati ku mbunzu ni ku mu bula khomi ni mbata ni kakula ⁶⁸etshi ayi Mesiya popa wutu leji nani wa ku bula. ⁶⁹Petulu wakhedi wa shikama hanji mu muwangu musadi wa mukhetu wa mbuta dia anganga Nzambi weza penapena wa muleza etshi ayi epi wakhedi ni Yesu oyu wa ku Ngandidi. ⁷⁰Kashi mweni walekidi mu mesu mathu oshu mambu ma wu kwakulanga kudi ami nia mejikidiku. ⁷¹He waya ku kishu kia lupangu. Mwana kisalu mwekha wa mukhetu wa mumona waleza athu akhedi nawu etshi muthu oyu wakhedi ni Yesu wa Nazaleti. ⁷²Petulu watunini epi wazenga ndefi mweni wa mu leza etshi ni mwijiku muthu oyu. ⁷³Kumanima ma mwa tangwa athu akhedi hohu ejidi penapena ni Petulu eni esthi ayi wudi mumoshi mu katshi keni kwakula kweyi kwenda kwa ku funda. ⁷⁴He Petulu wa vutula etshi leka Nzambi anguhu ndola yivwa nia dihuna nia zenga etshi ni mwijiku. kaka tangwa mwenedina nzolu wa kokula. ⁷⁵Petulu webuka ma mulejidi Yesu nzolu kaka kokula oku kadi ayi waka ngu beya mbala jisatu etshi wu ngwijiku. Wa wudikidi waya ni kudila kia ngolu.

Chapter 27

¹Mu suka suka, amambuta anganga nzambi ni amambuta ayuda oshu awongimini, ha hanga fondu kikuma kia kujiya Yesu. ²Amukashidi miyololu, amusenda aya kumuhana ku mokhu ma Gouvernere Pilatu. ³Tangwa Yudashi, oyuna wa musumbishidi, amweni etsi Yesu amuzengila ndola, Wabaludidi mutshima, waya kuvutudila fwalanga yibende makumi masatu, kudi amambuta jia anganga nzambi ni amambuta ekha ayuda, ⁴mweni etsi, "Ami nia hangidi kubola kusumbisa muthu wa konda kuhanga kima." Kashi eni kama amuleza etsi, mukhi mambu menamana matutala etu? Makutala ayi mweni. ⁵Yudashi wakongidi fwalanga homa ha tsiku mu nzu ya nzambi, wa washisha, waya kudikudika enjimweni. ⁶Amambuta jia anganga nzambi atongunini fwalanga mwene jina, eni etsi, "Tsiku yishiku kutuwanga djila ya kusweka fwalanga eji mu sanduku dia dibundu, kikuma jiata mashi ma muthu. ⁷Pika jiengididi mu pila ya kujihangila ti evwanganini ajisumba kilanga kiakujikila anzenza. ⁸Kienikioki kilanga mwene kina enda kukitambika ti lelu," Kilanga kia mashi. ⁹Mambu menama mabwidi mu kulungisa mambu makudidi mbikudi Yelemi etsi, "Anonini Yibenda ya fwalanga Makumi masatu, yidi thalu ya zengidi ana jia Yisaledi, ¹⁰mukusumba kilanga kudi muthu wenda kuhanga ji nzungu jia wuma, pila yakudidi fumu nzambi kudi ami. ¹¹He Yesu waya kumakana kumesu ma gouvernere. Guovernere wa muhula etsi, "Ayi udi fumu wa ayuda?" Yesu wa mu vutudila etsi, "Ayi wa makula." ¹²Kashi tangwa dia mufundidi kudi amambuta jia anganga nzambi ni amambuta dibundu, kawa vutudidiku mvutu. ¹³Tangwa edi he Pilatu wa muleza etsi, "Ayi wushiku kwivanga mambu moshu maku kufundanga?" ¹⁴Kashi mweni kavutudidiku ata ndaka yimoshi, he Gouevrere wayituka. ¹⁵Koshu tangwa diahanganga feti, alombanga kudi Gouvernere awatusididi muyuda mumoshi muholoku wakhedi kuzola owumweni. ¹⁶Tangwa mwene dina, kwakhedi ni muthu mumsohi jina dienji Barabas. ¹⁷Kiakhedi owuoshu awongama, Pilatu wa wehula etsi, "Nani mu katsi kowu nwazola ni nutusididi? Barabasi to Yesu oyu wenda kutambika Khidihitu?" ¹⁸Kikuma mweni wejikidi etsin eni ahanini Yesu ku mokhu menji kaka kukima kia kipala. ¹⁹Tangwa diakhedi washikama ni kuwa sambisa, mukaji enji wa mutumishini ndaka yimoshi etsi, "Wingiloku mambu ma muthu oyu wakonda kuhanga kima. Kikuma niamona pashi jingi mu pipa ya lelu ku ndoji kikuma kia mweni." ²⁰A mambuta jia anganga nzambi ni ambuta dibundu ekha aleza athu adindamani mu kulomba ahudishi Barabasi ajiyishishi Yesu. ²¹Gouvernere wa lombanga kudi eni etsi, "Nani mu katshi kowu mbadi nwa zola ni nutusididi?" Eni etsi: "Barabasi." ²²Pilatu wa wehula epi, "Ekhi ni kuhanga Yesu oyu wenda kutambika khidishutu?" Eni oshu etsi, "Mukhokhi a kulunji." ²³Kashi mweni wakula, "Kikuma kiakhi, ekhi yabola ahanga? Eni ayanjika kungangumuka kiangolu, ni kwakula etsi, "Mukhokhi a kulunji." ²⁴Kiela Pilatu wamona etsi wenda wakula mu pamba, mathatha mayanjikidi kuhitangana, kamweniku ekhi epi akuhanga, wanoni meya wovwa mokhu kumeshu ma hundji diathu. Wa waleza etsi, "Ami nishiku ni mambu mu mu kikuma kia mashi ma muthu oyu wa konda kuhanga kubola. Matala enumweni. ²⁵Eni oshu amuvutudila etsi, "Leka mashi medji mabu ha mutwa wetetu ni ha mutwa wa ana jetu." ²⁶Tangwa edi mweni wa watusudila Barabasi, kashi mweni wabudisisa Yesu miswangila wa muhana aya ku mushia a kulunji. ²⁷Tangwa edi he asuta jia gouvernere asenda Yesu kunzu ya gouvernere atambika apangi jiowu asuta eza kuwongama. ²⁸Eni amukatula miledi yenji, amu vwatisa lopu diowu dibenga. ²⁹Tangwa edi amu tungila pwa ya yisembu, amu vwatisa nayi mu mutwa mudi fumu, amushia kamutonde ha khokhu dia kitata. Eni he afukimini mu miendu miendji ni kumu seya etsi, "Mboti, fumu wa ayuda," ³⁰Eni ayanjika kumulokudila mathi, ni kunona kamutonde mwenakana ni kumubula mu mutwa. ³¹Kiela amuseya imeni, amuhomuna lopu, amu vutudila miledi yenji, he amusenda aya ku mukhokha a kulundji. ³²Kiela awudika, awanini ni yala mu mumoshi mukwa dimbu dia Cirene jina dienji Simoni, eni amu leza mu kingolungolu azangudi kulundji. ³³Kiela atula homa hamoshi akhedi kutambika "Golgotha", disongidila, "Homa ha kifuwa kia muthwa." ³⁴Amuhwedi vinu diakubunda ni khishi ya khadi mu kunwa. Kashi kiela wa meka, mweni waleka kunwa lo. ³⁵Tangwa eni amu khokhidi ha kulundji, eni aya kuta bwadi kikuma akapi miledi yenji. ³⁶Ashikimini ni ku mukengidila. ³⁷A hulu dia dibaya diakhedi ha mutwa wenji asonikini kishina kia ndola ya muhwedi etsi, "Oyu udi Yesu, fumu wa ayuda." ³⁸Athu mbadi ejidi kuwakhokha akulundji ni mweni, mumoshi kukhoku dia kimama, mukowu kukhokhu dia

kitata.³⁹ Atwoshu akhedi kuhita hohu,ni kumuseya,ni kunikisa mutwa ,⁴⁰ ni kwakula etsi,"ayi wakhedi kwakula etsi walunga kubwisa nzu nzambi,kumanima ma matsiku masatu,wayitunga. dihulushi ayimweni, yivwa kamu wudi mwana wa nzambi,utuluki ha kulundji.⁴¹ A mambuta jia anganga nzambi ni ahania jitsiku, ni amambuta dibundu akhedi kumuseya, ni kwakula etsi,⁴² " Ayi wakhedi kuhulusa athu ekha,kashi enjimweni kalungidiku kudi hulusa. Mweni wudi fumu wa ana Yisaledi. Tuluka ayimweni ha kulundji, etu tukukwikidi kia.⁴³ Mweni wenda washia mutshima kudi nzambi. Tuku mutala lelu yivwa nzambi wenda kumuzola, amuhulushi, Kikuma wakhedi kwakula etsi," Mweni wudi mwana wa nzambi."⁴⁴ Ni athu abola akhokhidi ha makulundji djila yimoshi ni Yesu, eni epi akhedi kumutukana pila yimoshi kaka.⁴⁵ Mu tangwa dia midi pipa yabwidi mu kifutsi kioshu tii mu trwazere dia kingwenji. ⁴⁶ Mu ma trwazere, Yesu wakudidi mu ndaka ya ngolu etsi," Eli, Eli, Lama sabachthani? disongidila," Nzambi wemi, nzambi wemi,kikuma kiakhi wangulekila?"⁴⁷ Tangwa dievidi mweni wakula kienekina,athu akhedi amakana hohu,akula," Mweni wenda watambika Eliya."⁴⁸ Mumbala yimoshi muthu mumoshi mu katsi kowu wendidi fishi,wanona kinuka,wakishia vinu dia khadi, wakikasa ku khokholu yilaha Amu kunika ku kanu anu.⁴⁹ Athu ekha kama akhedi kwakula etsi mulekeni tumutadi yivwa Eliya wu kwiza kumuhulusa. ⁵⁰ Kaka mu tangwa mwenedina Yesu watatudidi ngolu wahana moyi wendji.⁵¹ Muledi wakhedi kukapisa nzu nzambi ha mbala jadi wabetukidi hakatsi katsi katuka ku hulu ti kumashina. Mavu manikinini,mayala majima mabudikidi. ⁵² Majiamu ma kangukidi,athu jia nzambi engi akhedi momu atokimi. ⁵³ Eni kiedidi ahudika mu majiamu,kumanima ma kufutumuka kwa Yesu,engididi ku dimbu dia lukumu, awanini athu lawu.⁵⁴ Tangwa Fumu dia asuta , ni athu oshu akhedi hohu,kiela amona mavu mankina,ni mambu moshu mabwidi tangwa mwenedina, evidi woma wingi, ayanjika kwakula etsi," Mu kiedika oyu udi mwana wa nzambi."⁵⁵ Lawu dia akhetu akhedi kulaba Yesu mukusadisa katuka ku Ngadidi, akhedi amakana alaha ni kutala. ⁵⁶ Mukatsi kowu mwakhedi,Madiya wa ku magadala, Madiya mama ya Yakobi ni Yosefi, ni mama ya ana jia Zebede.⁵⁷ Tangwa diabwidi kingweji, kwejidi ni mvwama mumoshi wakatukidid ku Arimati,jina dienji Yosefi.⁵⁸ Mweni wendi kudi Pilatu wa mulomba mwila wa Yesu. Pilatu wahanini djila amuhu nawu.⁵⁹ Yozefi wanonini mwila ,wa wuwindidi muledi wa konda mvindu. ⁶⁰ Wendidi ku wuzeza mu majiamu menjimweni maapha mahangikidi mukatshi ka yala dijima. Wadindumunini yala dijima wa diyekika ku kianzuluku kia majiamu, he waya kwendji. ⁶¹ Madiya Magadala ni Madiya oyuna mwekha akhedi hohu ashikama ni kutadikila majiamu. ⁶² Mu lutshiku lwalaba,lutshiku lwa posa,amambuta jia anganga nzambi ni afadishi, endidi kuwongama kunzia Pilatu. ⁶³ Eni ayandjika kwakula etsi,"Fumu, Etu twebuka etsi muthu oyu mukhubidi,kiakhedi ni moyi, wakhedi kwakula etsi wakatokama kumanima ma matshiku masatu. ⁶⁴ Hana djila majiamu mendji enda kumakengidila tii lutshiku lwa kisatu. Yiovwa lo alonguki jienji alunga kwenda kumukatula aya kuleza athu etsi watokama mu katshi ka athu afwa, hukhubidi owu wa tsuka wukuhita wathethi. ⁶⁵ Pilatu wa walejidi etsi,"Nonenu athu endi kukengidila. Ndangenu nu ma kengididi pila yinwa zola. ⁶⁶ He Eni endidi ahanga kienekina ni makengidila,ashidi djimbu ku yala ashisha asuta homa mwenahana.

Chapter 28

¹ Kumanima ma posa, Mu suka suka mu lutshiku lwa thethi lwa poosa, Madiya Magadala,ni Madiya mwekha endidi ku majiamu. ² Mu mbala yimoshi, mavu mayanjika kunikana ngolu,Wanjo mumoshi wa fumu wakatuka ku hulu,weza kukatula yala washikama a hulu diodi. ³ Mwuila wenji woshu wakhedi kukedia, miledi yenji yakhedi mudi matuta ma mvula. ⁴ Asuta akhedi kukengidila majiamu evidi woma ayanjika kutekita. ⁵ Wanjo wakula kudi akhetu wa waleza esti,"Nu khala oku ni woma,kikuma ami niejika etsi nwenda nwahenga Yesu, oyu washidi akulunji. ⁶ Mweni keshiku epi henaha, kashi watokimini ,mudi kia nulejidi.Yizenu nutadi homa akhedi mwila wa fumu. ⁷ Ndangenu swalu nu leji alonguki jienji,' watokimini mu lufwa. Mweni wathetikila kwenda ku Ngadidi. Waya ku numakinina kwenokuna. ' Ndaka yoyi niezanga ku nuleza. ⁸ Akhetu akatukidi tswalu ku majiamu,ni woma woshu, kashi mitshima miowu mia zadidi ni kieshi,endidi fishi,aya kuleza alonguki jienji. ⁹ Mu mbala yimoshi,Yesu wa makinini ku mesu mowu,wakula,"Mboti yenu." Akhetu ejidi penapena,amu kwata mu miendu, afukama, ni ku mushikisa. ¹⁰ He Yesu wa waleza etsi,"Nwivoku woma. Ndenu nuleji apangi jienji ahiti ku Ngadidi. Eni akumbona kwenokuna. ¹¹ Tangwa diakhedi kwenda akhetu,mu mbala yimoshi,asuta akhedi kukengidila majiamu avutukidi kwimbu aya kuleza afumu jia anganga Nzambi mambu moshu pila yimahitidi. ¹² Anganga Nzambi ni amambuta ekha awongimini mu kutala mambu menamana,evwangana,anona fwalanga jingi ahwa asuta ¹³ awaleza etsi," Akulenu eki: 'Yesu' alonguki jienji ejidi mu pipa akaba mwila wenji dinwakhedi nwalangala. ¹⁴ Yivwa mambu menama matula kudi Gouvernere, etu tukumu shipisa mutshima twamutendudila namu pimbenu,enu tukunu katula mu pashi. ¹⁵ Asuta anonini fwalanga,ahanga kioki kia walezidi. Mambu menamana ma mwangana kudi Ayuda tii lelu mwenedi. ¹⁶ Kashi alonguki kumi ni mumoshi endidi ku Ngadidi, ku mundonda uwuna wa walejidi. ¹⁷ Tangwa dia mu mweni, eni amu shikishidi,kashi ekha akhedi ni pika. ¹⁸ Yesu wejidi penapena ni eni wa waleza etsi,"Kiyeka kioshu kia ku hulu ni kia ashi anguwa naki. ¹⁹ Ndangenu,kudi athu a thothe yoshu nu wekthinishi alonguki jiemi. Wa botikenu mu jina dia tata ni Mwana,ni Pevi ya longu. ²⁰ Walongenu mu kulemvuka mu jitsiku jioshu ji nia nuwuhedi. Ejikenu etsi, Ami nidi nienu tangwa dioshu, tii ku tsuka ya thothe.